

56
PA
DEJAS
CEĻU

1981.g. FEBRUĀRĪ

PDC 56

Jaunais gads jāievada ar cerīgu rakstu! Un ir daudzi iemesli būt cerīgam un ticēt, ka Pa dejas ceļu virzās (lēnām) uz priekšu, satura uzlabošanā un jaunu lasītāju iegūšanā.

Aizvadītās Pertas kultūras dienās bija iespēja satikties ar vairākiem ārzemju ciemiņiem. Dažiem jau bija žurnālu sūtītāji, bet biju pārsteigts, ka arī pārējie par žurnālu bija dzirdējuši. Daži gribēja visus līdz šim izdotos numurus (tos varam piesūtīt katram pret pasta izdevumu segšanu) un daži solīja (un iedeva) materiālus publicēšanai.

Dr. Līga Ruperte ne tikai iedeva savu referātu publicēšanai, bet arī pēc saviem referātiem sludināja žurnālu. Gaidīsim, kāda būs atsauksme. Sarma Muižniece iedeva divas savas dzejas. (Esam jau Sarmas dzeju publicējuši, bet šoreiz tas ir pirmiespiedums, un ar autores atļauju!). Pērkiet un lasiet Sarmas dzeju gramatu *Izgērbies*.

Abonentu skaits arī lēnām pieaug. Daudzus labvēlīgi ir iespaidojusi jaunā druka un Astras Lāces brīnišķīgais vāks pagājušajam numuram. Prieks bija saņemt abonementa pieteikumu no Stokholmas deju kopas Ziberītis. Ar so numuru arī pieskaitam Toronto Diždanci abonentu rindās. (Katra deju kopa var žurnālu saņemt par palētinātu cenu, ja pasūta 10 vai vairāk eksemplārus uz vienu adresi.)

Pēdējais, gandrīz tas labākais, ir, ka esam saņēmuši pabalstu no PBLA un ALA kultūras fondiem. Par pirmo jau ziņoju pagājušā gada maijā un par otro lasīju avīzē pagājušajā novembrī, bet tagad nauda ir rokā! Vienīgais, ko tagad gaidu ir kādu vēstuli no Amerikas – kādu īstu informācijas apmaiņu.

Juris Ruņģis

Redaktors Juris Ruņģis

Tehniskais redaktors Jānis Dūšelis

Saimnieciskās daļas vadītāja Anna Majoriņa

LJAA pārstāve Māra Rozīte

Pārstāve Melburnā Ināra Zemītis

Pārstāve Adelaidē Maruta Šmita

Redakcijas locekļi Andris Kariks, Kārlis Paegle,
Lauma Pitrāne, Valda Sikсна, Brigita Strode,
Andrejs Upenieks, Sane Upeniece

Vākus darinājis Andris Kariks

Viena gada abonements (6 numuri) maksā
\$A8.00 Austrālijā, un ārzemēs pa lēno pastu.

*

Sludinājumi maksā

1 lapaspuse – \$A20.00

½ lapaspuse – \$A10.00

¼ lapaspuse – \$A 5.00

*

Iepriekšējie numuri dabūjami pret pasta izmaksu.

*

Naudas pārvedumi un čekī izrakstāmi
Austrālijas dolāros uz ALTDK vārdu.

Redakcijai piesūtītie izdevumi

Jaunā Gaita 130, Labietis 59, Rūgtais Apinis 54, Brīvība 312

Ar vārdu, segovārdu vai inīcīāliem parakstītie raksti ne vienmēr atbilst redakcijas viedoklim.

PA DEJAS CEĻU 56

1981. g. februārī

izdod

Austrālijas latviešu tautas deju kopas

PA DEJAS CEĻU 56

February, 1981

published by

Australian Latvian Folk Dancing Groups

Adrese: 21 Margaret Street, ROSEVILLE, NSW 2069, Australia

MATERIĀLI PDC 57 IESNIEDZAMI LĪDZ 1981. GADA 15. MARTAM

lp

31. KD Brisbanē

Dr. Valters Zolte, rīcības komitejas priekšsēdis

31. KD rīcības komitejas vairums vēl dejo, vai ir notecējuši, *Pa dejas ceļu*. Senatne mūs vienoja un saturēja kopā. Ceru, ka šis notikums KD vēsturē dos ko jaunu, savādāku.

Laima Lodiņa pa Pertas KD laiku auklēja meitiņu – Tiju, un Pēteris Kļaviņš rūpējās par Senatni Pertā. Visvaldis Alsters vada Pastalniekus. Pēteris strādā kā skaitļotāju specialists, Visvaldim savs elektriķa uzņēmums un policista uniforma. Tā Laima vadīs tautas deju vakaru 30. decembrī ar skaitļotāja un policijas palīdzību.

Laimai 1981. g. 5. septembrī Senatnes 30 gadu dibināšanas jubileja ir arī izplānota – lūdzam ciemiņus iepazīties tad ar mums, lai varam draudzību turpināt KD laikā.

Pēteris ir apdāvināts mūziķis un arī organizē jaunatnes koncertu 28. decembrī. Visvaldis kā cildens daiļamatnieks nāk palīgā lietiskās mākslas izstādē.

Andris Kūla, topošais arhitekts, izstrādāja arī mūsu zīmogu, laikmetīgu bet īpatnēji latvisku Kvīnslandes saulīti. Viņš gādā par dekorācijām, žetoniem, krekliem utt.

Atis Strads organizē jaungada balli Universitātes divās blakus telpās 900 viesiem un 2 orķestriem. Inta Krūmiņa organizē teātri, Andris Zosārs ir priekšsēža vietnieks. Andris Oliņš un Andris Vēveris ir grāmatvedis un kasieris; viņiem tas ir maizes darbs un budžets izstrādāts un pārstrādāts profesionāli.

Priekšsēža vietnieks un koru vakaru organizē P. Kļaviņš, sen., I. Kūkuma organizē atklāšanas koncertu un ir sekretāre. Abiem bērni aktīvi Senatnē. Diriģents E. Ozoliņš, režisore M. Rube, mākslinieks I. Mastiņš un daiļamatnieks J. Ozols tad nobeidz rīcības komitejas sastāvu.

Pertā man likās, ka vairums apmeklētāju bija jaunieši. Brisbanes rīcības komiteja centīsies jums izpatikt. Jauns diriģents, komponists, mūziķis un students – Imants Mežaraups – vieso-

sies no ASV. Gādāsim laikmetīgu īpatnēji latvisku kultūru, un katru vakaru vietu, kur kopīgi varam sagaidīt nākamo rītu pie mūzikas. Cenšamies rīkoties ekonomiski viesiem par labu.

Jaunie un vecie dejojāji – esat mīļi ielūgti ar mums papriecāties Brisbanē un Zelta piekrastē 31. Kultūras dienās!

D.V. 4. globālās dienas

DAUGAVAS VANAGU 4. GLOBĀLĀS DIENAS

Melburnā, 1981. g. no 20. - 26. aprīlim

1981. gadā no 20. - 26. aprīlim notiks Daugavas Vanagu 4. Globālās dienas Melburnā.

21. aprīlis paredzēts jaunatnei. No plkst. 10.00 - 15.00 būs Jaunatnes saiets ar referātiem un debatēm. Vakarā notiks Jaunatnes koncerts un pēc tam saviesīgs vakars jaunatnei. Lai šīs aprīļa dienas Melburnā ir satikšanās dienas latviešu jaunatnei!

I. Matisone
DV AV jaunatnes nozares
vadītāja

1981. g. no 14. - 18. maijam
 "McDonald's Outdoor Education Camp"
 pie 'Bright' pilsētas, Viktorijā

KĀPĒC KONGRESS?

Visaktuālākais jautājums, kas mums stāv priekšā ir "kāpēc būt, un ko nozīmē būt latvietim?" Ceļā uz kaut kādu atbildi ir jāanalizē – kāpēc mums nav viegli runāt latviski, kāpēc mēs dejojām tautas dejas, kā mēs vadam savas organizācijas, kāpēc mēs mazākos skaitļos apmeklējam kursus, sarīkojumus, vai balles, utt, utt.

Kongresu rīko, lai radītu vidi, kurā visi satiekoties, mēs varam kopā apskatīt šo jautājumu. Referāti un socioloģiski pētījumi notiekursos un citās vietās, tādēļ kongresam vissvarīgākais ir jauniešu pašu domas un ieskatu izmaiņa, jo tikai tā mēs varam vērtīgi izpētīt – kas ir 1. Latvietis, 2. Jaunietis, 3. Austrālijā.

Šim nolūkam galvenā darbība būs darba grupās un to secinājumos kopsapulcē. Papildinot to, ir paredzēti divi paneļi – 1. LJAA līdz šim, kur seni, neseni un tagadēji LJAA priekšsēži apskatīs bijušo un nākamo LJAA darbību, un 2. Austrālijas latviešu sabiedrības analīze, piedaloties jauniešu un vecākās paaudzes pārstāvjiem. Būs arī debate par tematu Ir kultūra bez valodas – Jā vai Nē.

Runāšanas arī nav vienīgais veids kā var tikt pie saprašanas par latvietību. Kongresa dalībniekiem būs iespējams piedalīties visādās citās nodarbībās. Ir paredzēti vakarus aizpildīt ar tautas dejām un dziesmām, filmām, un dzeju pusnaktī. Pēcpusdienā varēs izvingrināt stīvos kaulus pēc runāšanas, ar sportu. Kā jau parasti, beidzamā vakarā būs balle, bet cerams, ka dejas mūziku sniegs mūsu pašu latviešu muzikanti.

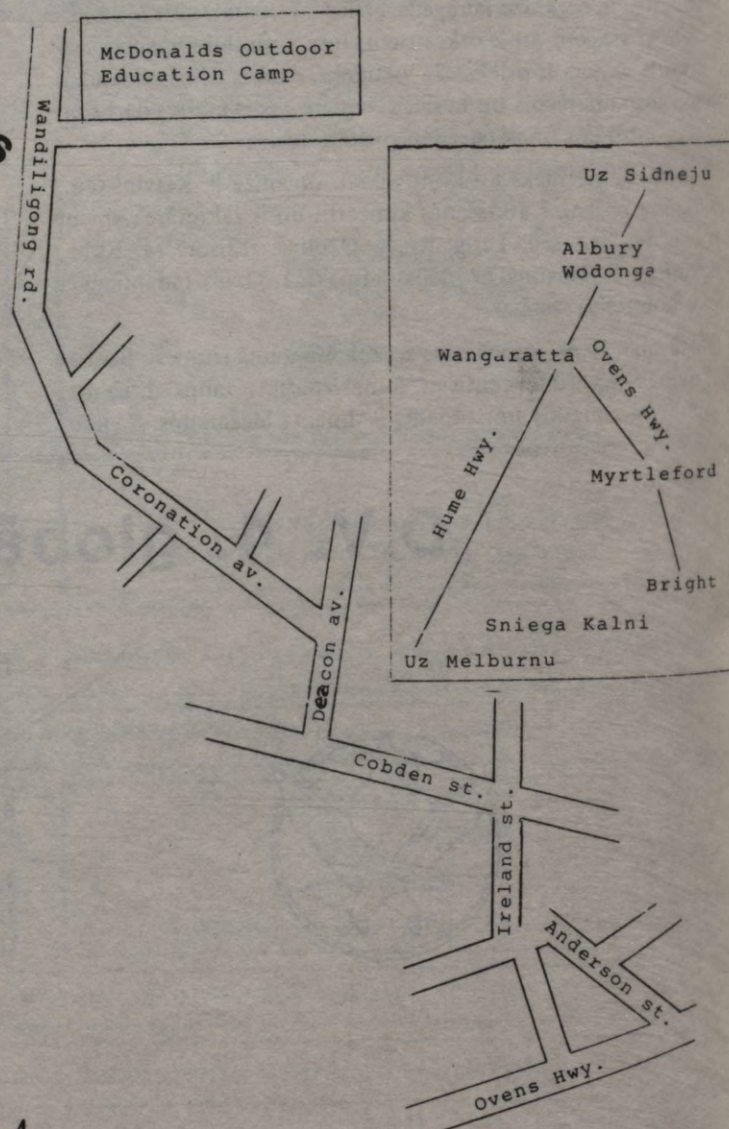
KONGRESA VIETA

Galvenais ceļš uz kongresa vietu no Melburnas ir Hume Highway līdz Wangaratta un tad Owens Highway līdz Bright. Kartē ir redzams ceļš uz kongresa vietu no Bright pilsētas.

Ja pirms 1981. gada 15. aprīļa piesakās pietiekami liels braucēju skaits, rīcības komiteja īrēs autobusu no Melburnas. Ja ne, tad katram dalībniekam būs pašam jānokārto tikšana uz kongresa vietu.

Ir iespējams tikt uz Bright ar vilcienu, kas izbrauc no Melburnas plkst. 8.35, ie brauc Wangaratta plkst. 12.05, autobuss uz Bright atstāj Wangaratta plkst. 12.15, ie brauc Bright plkst. 13.45.

Sīkāku informāciju publicēs *Austrālijas latvietī*, *Pa dejas ceļā*, *LJAA žurnālā*, LJAA nodaļu apkārtrakstos un būs dabūjama no katras LJAA nodaļas un kongresa rīcības komitejas locekļiem.

RĪCĪBAS KOMITEJA

Priekšsēde Valda Liepiņa
Priekšsēdes vietnieks Juris Beņķis
Sekretāre Anita Klauša
Kasieris Ēriks Zemītis
Publicitātes sakarniece Brigita Strode
Valdes locekļi Viktors Brenners
Uldis Ozoliņš
Zinta Ozoliņa

Pārstāvji Sidnejā Jānis Čečiņš, Andra Rone, Māra Rozīte
Pārstāvji Adelaidē Gatis Puide, Aldis Putniņš
Pārstāvis Kanberā Viesturs Karnups
Pārstāvji Pertā Andra un Imants Kīni

Informāciju sniedz Juris Beņķis
56 Holden St
North Fitzroy, Vic 3068
tel. (03) 48-2281

Anita Klauša
61 Joynt St
Macleod, Vic 3085
tel. (03) 459-9534

DARBA GRUPAS

Galvenā koncentrācija kongresā būs pašdarbība darba grupās. Darba grupu temati ir izvēlēti gan tāpēc, ka tie agrāk ir izraisījuši domstarpības un tādēļ neskaidrības, gan arī tāpēc, ka uzskati par tiem dziļi ietekmē mūsu attiecības ar latvietību. Darba grupu vadītāji nav uzskatāmi kā referenti vai mācības spēki, bet gan izejas punkti diskusijām un pārrunām. Šeit minētie jautājumi un teikumi ir domāti piemēri tādām lietām, kuras varētu pacelties diskusijās.

LATVIEŠU JAUNIEŠA SABIEDRISKĀ UN KULTURĀLĀ NOZĪME UN LOMA – vadītāja Brigita Strode

1. Mana dzīve būtu daudz vieglāka, ja es nebūtu dzimis latvietis.
2. Es nebūtu latvietis, ja es nebūtu gājis tautas dejās.
3. "Of course I'm Latvian! Look at my rings!"
4. Kas pēc 20 gadiem notiks Latviešu namos?

LATVIEŠU JAUNIEŠA IZGLĪTĪBA UN LATVISKUMA SAGLABĀŠANA – vadītāja Māra Rozīte

1. Ja Amerika un Austrālija kā angļu-sakšu zemes ir līdzīgas, kāpēc Amerikas latviešu jaunieši daudz vairāk interesējas par Garezeru, 2x2, Mičiganas kursiem utt utt?
2. Kāpēc braukt uz Kursiem un Vasaras vidusskolu, ja var braukt brīvdienās?
3. Mana sieva ir austrāliete. Mēs mājās nerunājam latviski, bet mēs bērnu sūtam uz latviešu skolu katru sestdienu uz trīs stundām; tas ir, ja mēs nebraucam slēpot, vai zēģelēt, vai viesībās, vai ...
4. Es māku runāt latviski, bet skola un vecāki aizmirsa man iemācīt izteikties latviski.

LATVIEŠU JAUNIETIS UN PASAULES POLĪTIKA – vadītājs Uldis Ozoliņš

1. Vai "etniskā balss" Austrālijas vēlēšanās ir tik svarīga, cik mēs iedomājamies?
2. Ko teiktu R.S.L., ja viņi zinātu, kurā pusē mans tēvs cīnījās?
3. Ja Krievijai vislielākais drauds ir Ķīna, kāpēc mēs nesadraudzējamies vairāk ar Ķīnu?
4. Manam tēvam nepatīk arodbiedrības, bet viņš ar lielu sajūsmu sekoja nesēniem notikumiem Polijā.

VISPASAULES KONGRESS (VLJK) – vadītājs Aldis Putniņš

1. Vai VLJK nav vienkārši tāds glaunāks ELJA's kongress?
2. Uz VLJK brauc tie gudrie runātāji; kas man tur ko meklēt?
3. Mums teica, ka Austrālijā nevar rīkot VLJK, jo mums nav pieredzes. Kur tad pieredzi ņēma 1. VLJK rīkotāji?
4. VLJK skaidri pierāda, ka Eiropas, Amerikas un Kanadas jauniešiem ir ļoti atšķirīgi uzskati, bet kādi ir Austrālijas jauniešiem uzskati?

LATVIEŠU JAUNIETIS UN KULTŪRAS SAKARI – vadītājs Viesturs Karnups

1. Dzīvodami Austrālijā, mēs ciešam no kultūras sakaru trūkuma ar pārējo pasauli, ko nu vēl ar Latviju!
2. Trimdas igauņu un lietuviešu jaunieši studē viņu zemēs, kāpēc mēs nevaram studēt Latvijā?
3. Kāpēc mēs mājās klausāmies Raimonda Paula plates, bet nedrīkstam viņu satikt, kad viņš šeit viesojās?
4. Skats filmā – sarkanmataina meitene salkani skatās uz apvārksni sarkanā saulrietā. Vai tas ir politisks simbols, vai romantisks režisors?

Aicinājums

Minsteres latviešu ģimnāzijas 5. studiju semināra jaunieši lūdz latviešu jaunatnes apvienībām – ELJA, ALJA, LNJAK, DLJA, LJA – boikotēt Rīgas vasaras kursus, kas paredzēti ārzemju jauniešiem 1981. gada vasarā no 6. līdz 21. augustam, lai izraisītu protestu pret cilvēku tiesību pārkāpumiem Latvijā.

Mums īpaši rūp mūsu paaudzes liktenis tēvzemē. Kā Olafs Tuveris to izsaka savā rakstā *Trimda un mēs*: "Vēl līdz šim mūsu dzimtenē notiek apcietināšanas, vēl līdz šim padomju vara mūs vienaudžus Latvijā, vēl līdz šim Mordovijas soda nometnēs atrodas brāļi Tilgaļi."

Mums jāparāda, ka latviešu jaunieši trimdā spēj solidarizēties un nostāties pret šādu rīcību. Mums jāparāda, ka latviešu jaunieši

trimdā nebaidās atklāti atbalstīt savus brāļus un māsas dzimtenē. Mums jāaizstāv tie, kuri iet sāpju ceļus soda nometnēs vai izsūtījumā savas patiesās pārliecības dēļ.

Aicinājums šo mērķi īstenot domāts ne tikai visai latviešu jaunatnei, bet gan visai latviešu trimdas saimei. Šis boikots ir vērstis pret kultūras sakaru komiteju, kas, sadarībā ar čekku, veido Rīgas vasaras kursu programmu čekas ierobežotos ietvaros.

Ceram, ka šai akcijai būs labvēlīgi atbalstītāji, kas palīdzētu mūsu mērķus īstenot.

MLĢ 5. studiju semināra jaunieši

5. VLJK Straumēnos

5. VLJK programma sāk pamazām veidoties! Rīcības komiteja vēl gaida vairākas atbildes no referentiem un pārējo apvienību apstiprinājumus, un līdz šim sarunāta sekojoša programma.

Pirms kongresa atklāšanas, kas notiks trešdien, 12. augustā, ELJA noturēs savu 28. pilnsapulci, paralēli ar reģistrēšanos un eventuēli citām nodarbībām tiem, galvenokārt no citām apvienībām, kuri pilnsapulcē nevēlās piedalīties.

Pēc kongresa atklāšanas seko Iepazīšanās vakars.

Kongresa programma sākās ceturtdien, 13. augustā, plkst. 10.00 ar Latviešu izglītības paneli. Panelī piedalīsies mācības spēki un vadītāji no vairākām vasaras nometnēm, latviešu skolām, vasaras kursiem no visiem kontinentiem. Panelisti centīsies dot atbildi, ka var uzlabot latviešu izglītības līmeni trimdā.

Tūlīt pēc izglītības panela sekos Bērnu latviskās audzināšanas panelis Laumas Zvidriņas no Vācijas vadībā. Panelī piedalīsies latviešu jaunie vecāki, trimdas otrā ģenerācija, kura bieži sastopas ar grūtībām savus bērnus, trimdas trešo ģenerāciju, uzaudzināt latviskā garā. Kā jaunajiem vecākiem piepalīdz pārējā trimdas sabiedrība? Kādā stāvoklī atrodas latviešu bērnu dārzi, papildskolas, bērnu kolonijas? Vai mūsdienu jaunie vecāki spēj vispār savus bērnus izaudzināt, trimdas šīsdienu apstākļos, par latviešiem?

Pēc pusdienām sekos Trimdas jaunatnes preses panelis, kurš debatēs kā var piesaistīt jaunus lasītājus un rakstītājus. Kā var uzlabot jaunatnes izdevumu kvalitāti?

Ar šo paneli beidzas kongresa pirmais posms – izglītība, audzināšana un mūsu izdevumi – un sākas nākamais kongresa posms – mūsu politiskie uzskati un nogrupējumi.

Straumēnu plava, kurā pa Jāņiem pilna ar teltīm un jāņubērniem, kā arī vidū ugunskuru. Pa labi iet ceļš uz estrādi, kur notiek brīvdabas sarīkojumi. Pa kreisi ir āra peldbaseins.

Pirmā panelī – Pārliecību nogrupējumi konfliktā – piedalās dažādu trimdas uzskatu pārstāvji no Daugavas Vanagiem, korporācijām, LSDSP, “jauniem liberāļiem” un komunistiem. Panela vadītājs Atis Lejiņš no Zviedrijas centīsies noskaidrot, kā trimdas jaunietis izvēlās savu ideoloģiju/pārliecību un kā viņš to saista ar latviešību.

Sakaru meklēšana ar Latviju vienmēr latviešu sabiedrībā izsaukusi domstarpības visās paaudzēs. Šis tēmatrs ir bieži debatēts, bet tomēr nav zaudējis savu aktualitāti. Kā referents sakaru jautājumā aicināts Vilnis Zaļkalns no Zviedrijas. Ir arī iecerēts kāds koreferents.

Seko Jura Roziša no Zviedrijas referāts – Kultūra pagātnes Latvijai, kultūra nākotnes Latvijai, kultūra padomju Latvijai, vai kultūra mums? Pēc kādas kultūras cenšamies? Līdz šim mūsu kultūra veidojusies ar saknēm pagātnes Latvijā. Reakcija: cerība saistīties ar kultūru padomju Latvijā. Vai eksistē arī kāds trešais ceļš – kultūrā izteikt mūsu trimdas patreizējo situāciju?

Kongresa politiskais posms nobeidzas ar paneli par t.s. “trešo trimdu”. Paneli vada Rita Brūvere, dzimusi un uzaugusi Latvijā, tagad dzīvo Vācijā. Panelī piedalīsies pēdējo gadu izbraucēji no Latvijas, kuriem arī savstarpēji atšķirīgi uzskati.

Sestdien, pēc sporta nodarbībām, sekos Jāņa Sapieša referāts par Latviju - Poliju. Vai Polijas pēdējā gada strādnieku nemieri un notikumi arī būtu iespējami Latvijā?

Sestdienas pēcpusdienā Jaunatnes apvienību panelis. VLJK ir trimdas latviešu jauniešu plašākais tikšanās un diskusiju forums. Arī atsevišķo jaunatnes apvienību starpā bieži valda uzskatu atšķirības par dažādiem jautājumiem. Panela uzdevums gūt plašāku ieskatu dažādo jaunatnes apvienību darbībā un uzskatos.

Kongresa “smagā daļa” nobeigsies ar referātu – Trimdas jaunatne ar psihologu acenēm”. Aldis Putniņš no Austrālijas izskaidros kā mūsu trimdas jaunatnes situāciju, uzskatus un rīcību novērtē psihologi!

Kongresa laikā notiks oikumēniskā rakstura dievkalpojums jaunās paaudzes macītāju vadība. Iecerēts arī Dievturu daudzīnājums.

Ilgus gadus ELJA lietojusi saukli P–P–P! Pulcēsimies – Precēsimies – Precēsimies! Rīcības komiteja par precēšanos kongresa laikā daudz nevar rūpēties, bet gan par pulcēšanos un precēšanos!

Tēna Liepiņa vadībā būs “Literārais cirkus” ar dzeju, prozu, dziesmām, skečiem un pārsteigumiem, kuri pat nav zināmi rīkojājiem!

Visas iespējamās (un neiespējamās) rok-grupas ir uzaicinātas piedalīties kongresa rok-naktī!

Būs teātra izrādes – piedalīsies vairāki trimdas latviešu teātra ansambļi!

Katra apvienība aicināta uzstāties ar savu isuzvedumu – kabare stilā!

Būs kongresa tradicionālā balle!

Nobeigumā, svētdienas vakarā, Vispasaules latviešu jaunatnes atjautības kviz!

Kongresa brīvos brīžos — ja tādi vispārīgi būs — sīk-koncerti un citi kulturāli, jautri atspirdzinājumi!

Vēl darbosies bērnu dārzs, lai jauniem vecākiem dotu iespēju piedalīties debatēs, referātos un izpriešanās.

Iznāks kongresa avīze ar pēdējām kongresa ziņām un klačām.

Kongresa dalības maksa, ieskaitot ELJA 28. pilnsapulci — 70 angļu mārciņas.

Dzīvošana Straumēnos būs 12 - 15 cilvēku omulīgās teltīs — kuras vairāk dēvējamas par mazām mājām, ar visām ērtībām, kā dušām, siltumu, elektrību, gādi utt, utt. Ar citiem vārdiem, baumas, ka Straumēnos būs jādzīvo plavā, ir tikai baumas. Straumēnu 120 gultas telpās bus pirmā kārtā rezervētas ģimenēm ar bērniem, un tiem, kuri kongresam pirmie piesakās!

Kongresa pieteikšanās obligāta un pēc iespējas laicīga, pārsūtīt bankas čekus 30 angļu mārciņu vērtībā, kā pieteikšanās iemaksu

Gundegai Muckai

Dvargvagen 5

S-175 70 Jarfalla

Zviedrija

Turpinājums sekos.

5. VLJK rīcības komitejas vārdā

Gundega Muchka

Straumēnu galvenās ēkas otrā puse. Mājā ir birojs, bibliotēka, virtuve ar ēdamzālēm, televīzijas istaba un telpas, kurās dzīvo vecie laudis, kā arī telpas, kas tiek izīrētas ciemiņiem. No tenisa laukuma pa kreisi ir sakņu un ogu dārzs un siltumnīca. Pa vidu starp dārziem ved ceļš uz Estrādes laukumu.

Bibliotēkas stūris galvenā ēkā.

Harija Blezūra fotografijas

VASARAS VIDUSSKOLA

SKOLA PIE JŪRAS

Silva Mirovica

Katru vasaru, janvāra mēnesī, no Melburnas, Pertas, Sidnejas, Kanberas un Adelaides sanāk kopā daudz latviešu jauniešu, lai pavadītu trīs nedēļas kopā latviešu Vasaras vidusskolas nometnē.

Daudzi bērni un jaunieši, kuri nekad nav bijuši Vasaras vidusskolā, iedomājas, ka te ir ļoti grūta dzīve. Bet tad, kad tu te atnāc, ir pavisam citādi, nekā tu iedomājies sākumā. Stundas nav ne pus tik sliktas, kā ir dzirdēts, un ir daudz prieku arī. Mums ir interešu grupas, kuras ir tikai interesantas, ja tu izvēlies vienu interesantu grupu. Mums ir daudz brīvā laika, bet kādreiz varētu būt drusku vairāk.

Audzinātāji būs nākošie, kurus es aprakstīšu. Visi ir pret audzinātājiem. Viņi visu laiku nāk mūsu barakās, lai uzmanītu mūs dienu un nakti. Un viņi tik klusi apstaigā barakas, ka mēs nedzirdam viņus, un nākošā brīdī ir sods, jo viņi mums pielien tik klusi klāt, ka mēs viņus nedzirdam pietiekami ātri, un viņi mūs noķer runājot angļiski.

Dažiem cilvēkiem vasaras brīvdienas nav pārāk garas, un viņi labprāt paliktu mājās. Bet ir tie, kuri te nāk uz Vasaras vidusskolu, kaut arī tas nozīmē īsākas brīvdienas. Es zinu, ka es labprātāk nāktu uz Vasaras vidusskolu, nekā paliktu mājās, jo te ir draugi un laba dzīve prom no vecākiem un mājām.

Te Vasaras vidusskolā ir daudz labuma un tāpat arī daudzas lietas, kas mums visiem nepatīk. Bet tas, kas te man un droši vien citiem arī vislabāk patīk, ir, ka Vasaras vidusskola ir pie jūras, un katru dienu mēs tur aizbraucam, vienalga kāds ir laiks. Tās divas stundas jūrmalā ir ļoti jaukas, jo mēs esam brīvi uz laiciņu, un tas mums patīk.

Bet tad, kad šīs trīs nedēļas ir cauri, tad mums visiem ir ļoti žēli, bet mēs atkal visi satiksīmes nākošo vasaru šai skolā pie jūras.

SARUNA AR SEVI

Maruta D.

— Es sēžu šeit, viena pati šinī istabiņā. Kāpēc man vajaga cilvēkus, tie tikai runā pretīm un mēģina iestāstīt muļķības. Kāds reiz teica, ka es biju traka, es, es, kas esmu pie pilna prāta. Es esmu vienīgā pie pilna prāta! Visi domā, ka saruna var tikai notikt, ja ir divas personas. Ha! Ko viņi zin!

— Ak, ko tu atkal muldi, jefin, vai tu nevari vienreiz beigt! Katru vakaru pirms naktsmiera tu mēģini man iestāstīt, ka tu neesi traka. Protams, ka tu esi traka, es ar tevi dzīvoju visu laiku, tādēļ man vajadzētu zināt.

— Nē, tu nevari zināt, jo tu nemaz šeit neesi. Es tevi nevaru redzēt, tāpēc tu šeit neesi, ne, ne, ne! Man tevis nevajag, jo es esmu tagad pieaugusi.

— Pieaugusi! Nestāsti pekstiņus, tev tikai sešpadsmit gadu. Mīļā, tev vēl ilgus gadus būs man jākalpo. Atceries, kad es tev izpalīdzēju, un tu man apsolīji pakalpot!

— Jā, bet es tevi vairs negribu, visi domā, ka es esmu traka, bet es tikai ar tevi runāju. Neviens man netic, jo viņi tevi nevar redzēt. Kāpēc tevi nevar redzēt? Es gribu tevi redzēt!

— Nomierinies! Tu mani nekad neredzēsi, un neviens cits arī nē.

— Kāpēc, kāpēc? Es tevi nemīlu, tu neesi mana māsa, ej prom, laid mani mierā!

— Nē, es neesmu tava māsa, es esmu tu. Mēs esam viens! Es tevi mīlu un tu mani mīli, vai ne?

— Jā.

— Tad pasaki!

— Es tevi mīlu.

SKOLA PIE JŪRAS

Lia Sila

Vasaras vidusskola ir ļoti svarīga daļa no latviešu jauniešu izglītības. Šeit māca gramatiku, Latvijas vēsturi un ģeogrāfiju, drāmu, un notiek daudz dažādas citas nodarbības.

Šogad ir apmēram 80 skolnieku. Es varu saprast, ka skolotājiem un audzinātājiem ir ļoti grūts darbs noorganizēt visu, lai katrs var pavadīt trīs interesantas, priecīgas nedēļas šeit pie jūras. Visi sūdzās, ka audzinātāji un skolotāji ir par stingru, bet tādiem viņiem vajag but, ja visus grib savaldīt.

Šeit var satikt daudz jauniešu no citām pilsētām Austrālijā. Te var atnākt ar dažiem draugiem, un aiziet, pazīstot pavisam citādus interesantus jauniešus. Jau tagad man ir kādi 20 jauni draugi, kurus es nemaz nebiju satikusi iepriekš.

Vasaras vidusskolā notiek daudzas vērtīgas nodarbības un mācības. Mums pašlaik ir ļoti slavēta un apdāvināta mūzikas skolotāja — Lilija Zobena. Viņa mums māca daudz jaunu dziesmu un mēģina mums iemācīt, kā pareizi dziedāt. Mēs arī te mācamies tautas dejas — ne ļoti nopietni, jo lielāko daļu skolnieki jau prot, bet priecīgi un jautri, lai visiem ir prieks.

Katru dienu mēs ejam uz jūrmaļu — bet nav obligāti. Mēs pavadām apmēram divas stundas jūrmaļā, kur visi priecājās saulē un smiltīs.

Vasaras vidusskolā ir četras klases, bet šogad ir divas ceturtais klases. Daudzi no ceturtais klases dalībniekiem cer, ka nākošgad viņi varēs atgriesties kā audzinātāji.

Sportu spēles notiek ļoti bieži, bet kad notiek, daudzi piedalās. Mums bija noorganizēta volejbumbas spēle, kur skolnieki spēlēja pret audzinātājiem. Pagājušo svētdien bija liels basketbola turnīrs. Sidneja, Kanbera un Brisbane spēlēja pret Adelaidi, Melburnu un Pertu. Protams, Adelaides komanda uzvarēja. Tad spēlēja Vasaras vidusskolas meitenes pret ASK sievietēm. ASK uzvarēja, jo mēs no VV nebijām kopā saspēlējušas. Kad VV zēni spēlēja pret ASK vīriem, bija baigi laba spēle. Bet tā kā ASK bija lielāki un stiprāki, viņi uzvarēja.

Mācības notiek diezgan nopietni, jo beigās notiek eksāmeni. Neviens nemācās pa stundām, tā kā visi mācīsies nakti pirms eksāmeņiem. Bet visu ņemot vērā, visiem ļoti patīk un lielākā daļa skolnieku atgriezīsies nākamgad.

KAS SEKO VASARAS VIDUSSKOLAS PĒDĒJĀM BROKASTĪM?

Anon.

“Paldies Dievam, paldies devējam!” Pēdējās brokastis 1981. gada Vasaras vidusskolai bija beigušas. Ceturtais klase atkal sēdēja pie sava lielā galda. Daži izskatījās bēdīgi, varbūt tādēļ, ka zināja, ka kādus no šiem cilvēkiem, ar kuriem viņi pavadīja četras vasaras kopā, vārbūt neredzēs ilgu, ilgu laiku.

Vēl bija daudz ko darīt, visa nometne bija jāsakārto, mantas jāsapako, draugi jāizved uz stacijām un lidlauku.

Visi izklīda darīt savu darāmo. Daži skraidīja apkārt vācot parakstus uz t-krekliem un džinām. Fotografijas bija jāņem un barakas jātīra. Ārprāts, kas nāca no tām ārā — papīri, cigarešu končiki, eksāmeni, čipu pakas, dzeramā kannas (tikai limonādes, protams) un smiltis. Dažiem bija problēmas, kad koferi negāja ciet. Vienalga kā krāmēja, kā spieda, kurš sēdās virsū — vienkārši negāja ciet! Meitenes staigāja apkārt ar klīnēšu kasti un, protams, tumšām saules brillēm.

Viss tagad nāca uz beigām. Daži bija jau aizbraukuši mājās. Laiks bija pienācis kāpt busiņā un braukt uz lidlauku. Asaras bija kā lietus lāses, saules brilles apmiglojās. Grūti bija šķirties. Kad bijām tik labi draugi.

“Vai brauksi atpakaļ ka audzinātājs?”

“Jā, varbūt.”

Busiņš izbrauca pa Kursas vārtiem. Raudot un šļupstot, 1981. gada Vasaras vidusskolai bija pienākušas beigas.

Līdz nākošam gadam.

AUSEKLĪŠA IZVESTĀ APTAUJA PAR PDC

1. Vai tu lasi PDC?
 - a) vienmēr 11
 - b) kādreiz 22
 - c) nekad 3
2. Ja atbilde a) vai b), ko tu lasi?

redaktora rakstu	10
kultūras ziņas no ārzemēm	14
kultūras ziņas no Austrālijas (piem., KD, VV)	24
ziņas par tautas deju kopām	21
rakstus ņemtus no citiem žurnāliem	13
bildes, jokus, kartūnus	32
pašizdomātās dejas	5
dzejoļus	9
kalendāru	28
3. Ja atbilde c), kāpēc tu nelasi?

neinteresē raksti	3
-------------------	---
4. Vai kāds cits tavā ģimenē lasa PDC?

jā	28
nē	0
nezinu	1
5. Ja atbilde jā, tad kādās vecuma grupās ir šie cilvēki?

zem 20 g	14
20 - 25 g	4
25 - 35 g	2
35 + g	20
6. Ja mainītu formātu, vai tu lasītu biežāk?

jā	15
nē	5
varbūt	7
nespēlē lomu	9
7. Kādas maiņas tev patiktos redzēt?

vairāk joku, kartūnu, krustvārdu mīklu, smadzeņu staipītāju	20
vairāk rakstu par jauniešiem un viņu lokāliem notikumiem	16
dažus īsākus rakstus	7
humoriskus un satīriskus rakstus, piem., profilus	12
polītiskas analīzes, piem., Polijas situācija	1
mazāk rakstu no citiem ārzemju žurnāliem	1
vairāk bilžu	1
vispārēji vieglāku saturu	1
vairāk rakstu, ko iesniedz jaunieši par mēģinājumiem, un citiem notikumiem, ne tikai par uzstāšanos	2
vairāk rakstu par jauniešiem Latvijā	1
vairāk ārzemju rakstu	1
sakarīgāku informāciju	1

Psicholoģiskais klīmats latviskajā vidē

Referāts lasīts 1980. g. 31. decembrī, Kulturas dienās, Pertā.

Līga Ruperte

Kāpēc tik daudzas lietas, kuras cilvēki iesāk ar tik lielu sajūsmu, neizdodas izvest līdz galam? Kāpēc sapulcēs, sanāksmēs un sēdēs lemtais nepiepildās? Kāpēc ir tik grūti cilvēkus piedabūt pie sabiedriskā darba? Kāpēc mūsu vidējā un jaunākā paaudze neiet uz latviešu sariņojumiem, nesastāv latviešu organizācijās un neziedo naudu latviešu pasākumiem? Kāpēc mūsu bērni neiet latviešu skolās un nerunā latviski? Kāpēc tik bieži cilvēki nav tādi, kādiem tiem pēc mūsu ieskatiem būtu jābūt un kāpēc tik bieži nenotiek tas, kam pēc mūsu ieskatiem būtu jānotiek?

Vismaz daļēji sekmju trūkumu mūsu sabiedrībā var izskaidrot ar to, ka psiholoģiskais klīmats, kurš rodās sociālās vides, grupas un personību mijiedarbībā, latviskajā vidē ir visumā bijis stipri negatīvs. Psiholoģisko klīmatu jeb garīgo kopumu grupās pozitīvi ietekmē grupas locekļu spēja iejusties cita ādā, skatīties no cita perspektīvas, ievērot kritisku attieksmi pret sevi un iecietīgumu pret pārējiem. Lai kopīgā darbība būtu sekmīga, grupas locekļiem ir nepieciešama savstarpēja uzticība, augsts motivācijas un mērķtiecīgas darbības līmenis un spēja pielietot situācijām un apstākļiem piemērotu vadības stilu. Trimdas latviešu sabiedrībai ne tikai trūkst šo īpašību un spēju, tai trūkst arī apziņas un atbildības sajūtas par šo trūkumu. Tā turpina pielietot darbības veidus un izlases kritērijas, kas izsijā lielāko daļu potenciālo sabiedrības locekļu un vadītāju. Nespēja akceptēt un integrēt grupā maksimālo dalībnieku skaitu galēji ietekmē tās dzīvotspējas, un mums kā grupai piemīt gluži izteiktas pašnāvnieciskas tendences.

Iznemot īso brīvvalsts laiku, latvieši pagātnē nav dzīvojuši sevišķi labvēlīgos apstākļos veselīgas, brīva cilvēka mentalitātes attīstīšanai. Vēl pagājušajā gadsimtenī tie dzīvoja kā minoritāte, apspiesti, pazemoti un nicināti. Tas radīja adaptīvo reakciju — savstarpējo konkurenci pēc kungu labvēlības, skopumu, uzticības un augstsirdības trūkumu pret savējiem, mazvērtības sajūtu un pašapziņas trūkumu. Latvijas brīvvalsts laiks bija tik īss, ka mēs paspējām iegūt tikai pašapziņas glazūru, kuru momentā atkal iznīcināja II. Pasaules kara notikumi. Pārestības un netaisnība, kuru rezultātā mēs zaudējām savu valsti, dzimteni, pierasto fizisko un ģeografisko vidi, tuviniekus, materiālo labklājību, vietu un stāvokli sabiedrībā un tiesības sazināties savā mātes valodā mūsu sabiedrību turpina ietekmēt vistiesākajā veidā. Apdraudēta pašapziņa cilvēkam liek tverties pie visa tā, kas ir drošs un pārbaudīts. Katrs jauninājums, katra mazākā pārmaiņa šķiet kā katastrofa, kas jāapkaro izmisuma spēkiem. Rodas nelokanība, nespēja emocionāli pieņemt vispārējo uzkrītošo konstatējumu, ka tagad daudz kas ir citādi, ka viss, kas dzīvo, ir padots pārmaiņām. Sāpes un vainas apziņa par to, ka dzīvojam brīvībā un pārticībā, aizbēgot atstājuši savu dzimteni un tuviniekus, mūs ir emocionāli paralizējušas, tā, ka mēs nevaram pieņemt citādas domas, jūtas vai rīcību, kā Latviju atstājot. Taču reakcijas, kas bija visumā veselīgas un piemērotas trimdas gadu sākumos, tagad kļūst arvien neefektīvākas. Sagaidīt tās no jaunākajām paaudzēm, kuru pieredze un attieksmes kā ar

Latviju, tā ar patvēruma zemēm ir pavisam citādas, ir nereāli. Un atstumt šīs paaudzes tāpēc, ka tās apdraud tradicionālos, konservatīvos ieskatus un ticējumus, ir pātaloģiski, jo tas parāda vienaldzību pret tautas izdzīvošanu nākotnē. Liekas, ka mūsu ievainotās jūtas nav vairs sadziedējas, dzīve mūs vairs nevilina, nākotne neliekās tik svarīga kā pagātne, un mēs sastopamies ar iezīmēm, kuras ir raksturīgas visām tautām bez vitalitātes un dzīves prieka, kā zemu dzimstību, augstu alkoholisma, pašnāvību un emocionālo jeb mentālo problēmu procentu.

Gluži tāpat kā vienā klīmatā augs var nokalst, citos krāšņi uzdziedēt, arī cilvēks var izjust iekšēju apmierinājumu un sekmīgi darboties vienā sociālajā vidē un izjust psiholoģisku traumu jeb dvēseles sāpes un nemieru citā. Kopš pašsaglabāšanās instinkts gan fiziskā, gan garīgā nozīmē ir visspēcīgākais cilvēka dzinējspēks, katrs meklē sev vispieņemamāko atmosfēru, bet bieži tā nav atrodama latviešu sabiedrībā, kura atraida jebkuru citu realitāti nekā to, caur kuru tā ir filtrējusi savu pasaules uztveri. Tālab arī latviskajā vidē nerealizējas mūsu plāni un ieceres. Mēs paši savus trimdas ratus stumjam un paši tos bremsējam.

Visas sociālās sistēmas, kā lielās, tā mazās, daļēji raksturo kopīgie ieskatī un ticējumi par lietu būtību, par to, kā "pasaule darbojas". Latvieši saskata pasauli ļoti konkrētās kategorijās: krāsas ir baltas jeb melnas, lietas ir pareizas jeb nepareizas, cilvēki ir labi jeb ļauni. Šī ir ļoti vienkāršota dzīves uztvere un lai pie tās varētu turēties, bieži ir nepieciešami vispārīnāt slēdzienus un ignorēt nianšes, kas neatļauj reāli saskatīt mūsdienu komplikēto pasauli. Mūsu tradicionālā realitāte nosaka, ka katram jaugtājumam ir tikai viena pareiza atbilde, ka visas lietas, notikumus un cilvēkus var ietilpināt vienā jeb otrā noteikti definētā kategorijā. Mēs no cilvēkiem sagaidām vienvēidīgu, viņu lomām jeb stereotipiem piemērotu uzvešanos un cenšamies ignorēt jeb nosodām domas un darbību, kas neieklājas mūsu iecerētajā tipā. Mēs arī cenšamies noliegt jeb ignorēt problēmas, kuras ir absolūti neiespējami konfrontēt, ja nepieļauj iespēju, ka atrisinājums ir rodams vienīgi kaut kādā veida kompromisā. Kopš mūsdienās šādu problēmu ir daudz, mēs mēģinām no tagadnes konfliktiem izvairīties idealizējot pagātņi, kad viss bija vienkāršāks, skaidrāks un labāks. Diemžēl, lai cik lielas nebūtu mūsu ilgas, vecos labos laikus ir neiespējami atgriezt. Gadiem ejot, viss, kas ir dzīvs un aktīvs ir padots pārmaiņām. Mainoši apstākļi prasa fleksibilitāti, spēju un gribu eksperimentēt ar jaunumiem un atbrīvoties no tām pagātnes bagāžas daļām, kuras neatļauj attīstīt efektīvas pārdzīvošanas stratēģijas. Tas ir nepieciešami, lai sabiedrībā varētu iekļauties tās paaudzes, kuru dzīves uztvere attīstījusies citos laikos un apstākļos. Mūsu emocionālās drošības un pašapziņas trūkums neatļauj pārmaiņas, eksperimentus un fleksibilitāti latvietības formās. Tas pat nepieļauj šķirošanu un vērtēšanu, kas ir tikai forma vai čaula un kas pamata kodols latvietībai. Rezultātā mēs identificējam ar latvietību īpašības, kurām ar latvietības kodolu nav nekāda sakara un kas latvietības saglabāšanai nākoša-

jās paaudzēs reizēm pat kaitē. Tās ir mūsu kolektīvās pagātnes sekas, kas ietekmē uzskatus un ticējumus un dzīves uztveri, kura pakāpeniski atsvešina nākošās paaudzes, ja nedarbojas nepieciešamais pārmaiņas process.

Viena no latviešu nelaimīgākajām tendencēm ir autoritārisms, kurš izpaužas dažādos veidos. Piemēram, cilvēka vērtību mūsu uztverē stipri ietekmē viņa rases, tautas, grupas vai ģimenes piederība, izskats un izturēšanās. Šāda kondicionāla cilvēka vērtības atzīšana ir pamatā visādiem aizspriedumiem un konfliktā ar demokrātijas un humanitārisma ideāliem. Mums nav raksturīgi būt iecietīgiem pret citiem, un mēs baidāmies no citu kritiskām attieksmēm pret sevi. Lai gan latviešu idealizētais Es, kādi mēs vēlētos būt, ir individuālistisks, īstenībā individualitāte ne pavisam nav viena no mūsu raksturīgākajām īpašībām. Gluži pretēji – mēs parasti pielāgojamies, esam miermīlīgi, solīdi, darām to, ko no mums sagaida, un kas nesagādā problēmas mūsu uztvertajām autoritātēm. Ir kļūda mūsu daudzās organizācijas un pasākumus, mūsu nemītīgo šķelšanos un pārgrupēšanos, uzskatīt par individualitātes izpausmi. Darīt to pašu ko citi, tikai nedarot to ar citiem kopā, nenozīmē, ka mēs esam individualisti, bet gan, ka mums trūkst māku un sekmju kopā strādājot, ka savstarpējās attiecības ar sev līdzīgiem citiem ir viens no mūsu vājākiem punktiem. Mums trūkst pārliecības par savu pašcieņu un pašvērtību, par savām spējām un tiesībām un tāpēc gaidām, lai tās saskata un novērtē citi, kas par mums lielāki, labāki, pašpārliecinātāki un tālab spējīgāki labvēlīgi ietekmēt mūsu likteni. Kritiskos brīžos mūs pārņem pilnīga paranoia un mazvērtības komplekss, kas atņem spējas racionāli domāt un darboties un liek mums lūgties, deklarēt, dāvināt tautiskos šķīvjus un prievītes un savu lojalitāti. Tas arī liek mums meklēt atzinību un bezmērīgi sajūsmināties par katru uzmanību no spēcīgākajām tautām. Bieži mums piemīt naivi bērnišķīgs egocentrisms, paškritikas un perspektīvas trūkums, kas rada nereālu, pārspīlēti pozitīvu pašizvērtējumu un dara mūs aklus un nejutīgus pret to, ka citām tautām ir cita perspektīva, citas intereses, prioritātes un problēmas. Mēs sevi un citus nepazīstam, nesaprotam un nespējam objektīvi novērtēt, tāpēc mūsu spējas nospraust reālus un attiecīgā situācijā piemērotus mērķus un attīstīt stratēģijas to sasniegšanai ir ierobežotas.

Mūsdienās uzaugušajiem latviešiem, kuri nav pārdzīvojuši traumātisko pagātni, zaudējuši savu ierasto vidi, tuvos cilvēkus, drošības sajūtu un pašapziņu, vecākās paaudzes kompleksi nav saprotami. Tiem arī ir savādāka uztvere par to, ko nozīmē būt latvietim un kā latvietību izteikt darbībā.

Mūsu tendence kategoriski definēt latvietības formu un izteiksmi rada jaunajiem latviešiem nesaprotamas, nepieņemamas un neizpildāmas prasības, kas negatīvi ietekmē viņu spējas identificēties ar latvietību. Ne reti prasības, kuras uzstādam nākošajām paaudzēm, ir pretrunīgas un sekmes, tā tad, neiespējamas. Piemēram, mūsu vecākā paaudze visnotaļ noraida Amerikas kultūru, valodu, parašas un dzīves veidu, īpaši nosodot liberālismu, intelektuālismu un citas raksturīgas akadēmiskās vides pazīmes. Tanī pašā laikā tā lepojās ar akadēmiski izglītoto sabiedrības locekļu skaitu un ar latviešu profesionālajiem un materiālajiem sasniegumiem. Mums vēl aizvien ir jāizjūt, ka Latvijā iegūtā izglītība un bijušie posteņi tiek novērtēti augstāk, kā šeit iespējamie sasniegumi, bet vienlaicīgi jādzird arī sūrošanos par

to, ka vidējā un jaunā paaudze nevēlas strādāt sabiedrisko darbu un uzņemties atbildību par latviešu skolu un organizāciju nākotni. Latviešu sabiedrības ideoloģija pauž brīvības un demokrātijas alkas, bet īstenībā mēs reti pieļaujam jebkādu uzskatu dažādību jeb vārda brīvību.

Pretrunīgas arī ir prasības, kuras mēs uzstādam tautiešiem dzimtenē, jo reizēm tās atstāj iespaidu, ka vienīgie mūsu nacionālajai pārliecībai īsti pieņemamie latvieši ir tie, kuri vairs nav dzīvi, jo visi citi grēko vienādi jeb otrādi sadarbojoties ar komunistisko sistēmu. Un pretrunīgas arī ir prasības iepretim mūsu kontaktiem ar dzimteni – sakari ar tautu bez sistēmas jeb čekas starpniecības ir absurds, tāpat kā iedomā, ka mēs demonstrējam latvisko stāju neapmeklējot Latviju, jo iegūstot vīzu mēs atzītu okupācijas varu. Kā var neatzīt kaut ko, kas tik smagi ir ticis demonstrēts uz mūsu pašu ādas? Taču atzīt kaut kā eksistenci nenozīmē atzīt tā vēlamību vai legalitāti, dot tam atbalstu vai piekrišanu, tāpat kā realitāti noliegt vai ignorēt nenozīmē to iznīcināt. Mūsu atteikšanās atzīt situāciju, kurā atrodās mūsu tauta, nedod neko pozitīvu un tās rezultātā mēs turpinām nosodīt savus brāļus, kuri jau tā ir tikusi smagi sodīti. Iecerēto mērķi nesasniedz arī mūsu mēģinājumi ietilpināt mūsu problēmas, situācijas un cilvēkus vakardienas formās un kategorijās. Dzīve tāpēc nekļūst mazāk komplicēta un problēmas nevis risinās, bet gan pieaug. Mūsdienās ir jautājumi, kuriem nav vispārpieņemamu atbilžu; cilvēkiem, grupām un tautām nepiemīt tikai labās jeb jaunās īpašības, bet gan labās un jaunās kopā. Visi, kas nīst mūsu ienaidniekus, nav mūsu draugi, un visi, kas draudzējās ar mūsu ienaidniekiem, nav mūsu ienaidnieki. Un kādreiz mērķim, situācijai un pašam individuālajam cilvēkam ir jāizšķiras par to, kas ir pareizi, jo ir daudzas situācijas, kurās ir velti meklēt absolūtus, kategoriskus likumus un vadlīnijas. Mūsu nelokamā bezkompromisa iestāšanās par vienu vienīgu realitāti, vienu taisnību, daudzās situācijās bazējās uz lieko emocionālo bagāžu, kurai ir maz sakara ar latvietības esenci un kas visnotaļ nelabvēlīgi ietekmē psiholoģisko klimatu latviskajā vidē.

Mūsu uzskati par latvietības nozīmi un izpausmēm galvenokārt radās brīvās Latvijas laikā un II. Pasaules karā, bet latvietības pamata kodols ir gadu simteņus vecs. Kādi uzskati par latvietību bija mūsu vecvecākiem, viņu vecākiem un vecvecākiem? Latviešiem, kuri jau bija labi gados Latvijas valsts dibināšanas laikā, pieņemtā un ierastā realitāte bija latvieši zem krievu cara. Varbūt viņiem neatkarības un brīvības idejas likās tikpat ķecerīgas, kā dažādas tagadējās latvietības izpausmes liekās mūsu kategoriski tradicionālajai sabiedrības daļai šodien.

Mums kaitīgs ir pieņēmums, ka latviešu asinis un ideoloģiskais pienākums pret tautu ir galvenie faktori latvietības saglabāšanā. Etniskās grupas piederība ir iekšējās izvēles un individuālās motivācijas sekas. Latviskās asinis nerada lojalitāti latviskajiem mērķiem, tāpat kā to nerada dusmīgi norādījumi, ieteikumi, prasības un uzbrukumi nepiekritējiem. Pēdējie tieši ietekmē izvairīties no situācijām, kurās tos varam sagaidīt. Un tas ir ļoti viegli izdarāms, jo attīstot citas lojalitātes, citā sabiedriskajā vidē, cilvēkam etiķete "latvietis" kļūst nenozīmīga. Lai leģitimizētu šo izvēli un pilnīgi nodrošinātos pret pārmetumiem, latviešu jaunieši apprecās ar sveštautiešiem jeb izvēlās iet skolā un strādāt tur, kur nav kontakta ar citiem latviešiem. Šis ir rūgtas patiesības, kuras ir dzirdētas no kādreiz aktīvajiem latviešiem, kurus atstūmis un at-

baidījis negatīvais psiholoģiskais klimats latviešu sabiedrībā. Mums ir nepieciešami akceptēt to, ka latvietība sen vairs nerodās automātiski, un ka neviens mums to nav parādā. Izvēlēties kļūt par latvieti ir individuāls process, kura apsākšanai un turpināšanai cilvēkam ir nepieciešama motivācija, lai gan motivējošie faktori var būt katram savādāki. Šis uzskats liekās pilnīgi ķecerīgs vecākajai paaudzei, kura piedzima un uzauga ar latvisko identitāti, bez iespējas jeb vajadzības to apzinīgi izvēlēties un izvērtēt tās labās un ļaunās puses. Arī iebrucot patvēruma zemēs viņu izvēle bija ierobežota, jo tie nespēja iekļauties vietējā sabiedrībā. Latviešu sabiedrība tiem deva vienīgo sabiedrisko identitāti. Bez tam, trimdas sākuma gados latviešu sabiedrība bija stipri vienveidīga, jo tās locekļi bija dzimuši un uzauguši līdzīgos apstākļos, piedzīvojuši tās pašas sāpes dzimteni atstājot, un cīnījās ar tām pašām problēmām trimdā. Tā bija daudz harmoniskāka sabiedrība, jo visi domāja apmēram vienādi. Eksistējošie konflikti bija individu savstarpējo attiecību radīti, tāpēc sabiedriskais klimats nekļuva nelabvēlīgs veselām grupām un domu novirzieniem. Taču ar katru gadu ir vairāk latviešu, kuri ir dzimuši un uzauguši katrs savā zemē un savos apstākļos, ar pavisam atšķirīgu pieredzi un jūtām attiecībā uz Latviju un latviešiem. Viņiem nav ne kopīgas pagātnes, ne kopīgas dzīves tagadnē. Latvietība tiem nesaistās ar konkrētu laiku un vietu, jo tā ir kļuvusi par abstraktu jēdzienu, kuram pat trūkst vispārpieņemtu izteiksmes formu. Tagadnes latviešiem trūkst emocionālo saišu, visiem pieņemamu komunikācijas līdzekļu un fiziska kontakta. Daudziem pat trūktu atbildes uz jautājumu — ko viņiem nozīmē latvietība. Lai šo visā pasaulē izkaisīto, ļoti dažādo cilvēku grupu apvienotu kaut kādā kopumā, mums ir jābūt ārkārtīgi iejūtīgiem, sevi jāpazīst, jāzina, kas mūs varētu pie latvietības saistīt, kas no tās atbaidīt, un jāattīsta stratēģijas, kuras palīdz mūsu mērķu realizēšanā.

Beidzot mums ir jākonfrontē mūsu latviskā lepnuma, prieka un solidaritātes trūkums. Aktīva līdzdalība latviešu sabiedrībā no trimdas gadu sākuma ir tikusi uzskatīta par upuri, it kā tur ieguldītais laiks, enerģija un līdzekļi būtu no personīgā viedokļa zaudēti. Tagad ir grūti saprast, kādi apstākļi radīja šo upurēšanās kompleksu, jo bez latviešu sabiedrības mūsu vecāki toreiz būtu bijuši pilnīgi bez sabiedriskās identitātes, izolēti no katras piederības grupas. Grūti arī saprast kāpēc šis upuru komplekss vēl aizvien sastopams tagad. Upurēšanās ir nepievilcīgs jēdziens, kurš apziņā izsauc sāpes jeb vismaz kaut kādu zaudējumu. Īstenībā mēs no latviešu sabiedrības iegūstam daudz vairāk, nekā jebkad apzināties, jo tā dod cilvēkam nepieciešamo sekundāro (pēc ģimenes) piederības grupu, kā arī rada izdevību sabiedrisko panākumu un atzinības iegūšanai. Ļoti svarīgs fakts ir tas, ka abstraktā nozīmē mēs varam piederēt visur pasaulē, kur atrodas latvieši, kur mēs sastopam saviešus. Latvija ir mūsu sirdīs, tā mums seko visur un ir mūsu spēks. Palīdzot saviem bērniem atīstīt latvisko identitāti, mēs viņiem dodam piederības sajūtu, kas kā Laimas mātes dotais burvju gredzentiņš var palīdzēt mūsdienu plašajā un bezpersoniskajā pasaulē. Par cik mūsdienu dzīvi iespaido tehnoloģiskās attīstības radītie apstākļi: urbanizācija, industrializācija, biežā pārvietošanās un sakņu trūkums, par tik mēs varam uzskatīt piederību latviešu sabiedrībai kā lielu svētību un priekšrocību. Piederība dod stabilitāti un kontinuitāti, tā rada apziņu, ka kaut kas ir ilgstošs un nepakļaujās nepār-

trauktām pārmaiņām, kā to dara modernās vērtības, parašas un dzīves stili. Mums tikai ir nepieciešami atšķirt to, kas ir svarīgs latvietībai no tā, kam gadu gaitā ir neizbēgami jāmainās.

Man liekas, ka mēs piederību latviešu sabiedrībai daram ļoti grūtu, pat neiespējamu, uzstādot pretrunīgas prasības un nepieļaujot domu un rīcības dažādību. Mēs atsvešinām savus brāļus, māsas un paši savus bērnus ar savu apātiju, naidu, neuzticību, skopumu, sīkumainību, kritiku, aizspriedumainību un nenovīdību. Lai latvietība izdzīvotu, ir jāmeklē vislielākais kopīgais saucējs, visplašākā un pieņemamākā latvietības definīcija. Bezkompromisa stāja ir jārezervē latvietības nepieciešamajām sastāvdaļām: lepnumam un mīlestībai pret savu tautu, valodu un kultūru. Mūsu tautas vēstures, kultūras un valodas pazīšana, lietošana un tālāk nodošana ir elementāra goda lieta. Šeit kompromisi nav iespējami.

Latvietības pamata saturs ir nemainīgs, bet pārmaiņas nepieciešamas procesā, veidos kā mēs dzīvojam un izteicam savu latvietību personīgajā, ģimenes un sabiedriskajā dzīvē. Par cik mēs nespējam radīt dzīvu, vitālu latviešu sabiedrību, par tik mums ir nepieciešami atrast citus sekmīgākus veidus, kā to darīt. Priekš tam ir nepieciešama objektīva un nesaudzīga iepazīšanās ar sevi, ar savām jūtām un domām, ar to, ko mēs no latvietības vēlamies iegūt un ko, savukārt, vēlamies dot savai tautai. Mums arī ir jāapzinās kādas ir sekas mūsu latvietības noliegšanai un degradēšanai.

Latvietība var mūsu dzīvē piedot daudz krāsas, skaistuma un prieka. Tā var mūs pacelt pāri pelēkajai ikdienas dzīvei, kurā vienīgais mērķis ir personīgā materiālā labklājība. Šinīs laikos ir bezgala grūti atrast ideālus, piederību un emocionālo drošību, kura rodas, ja cilvēkam ir stipras pozitīvas saites ar saviešu grupu. Latvietība mums spēj visu to dot — izvēle ir mūsu pašu rokās.

Līga Ruperte ir Pasaules brīvo latviešu apvienības Izglītības padomes priekšsēde un 3x3 nometnes organizētāja. Viņa Mičigēnas universitātē, Ann Arborā, ASV, ieguvusi B.Sc. un M.A. gradus pedagogijā, specializējoties par fiziskās audzināšanas un angļu valodas skolotāju, kā arī Ph.D. gradu — socialās zinībās, konsultante sadzīves jautājumos. Ap 10 gadus Dr. L. Ruperte strādājusi par skolotāju gimnāzijā, bet pēc Ph.D. grada iegūšanas — par klinisko direktori un jauniešu un ģimeņu padomdevēju Grandrapidā. No 1977. - 1980. gadam L. Ruperte bija Amerikas latviešu apvienības Kultūras biroja vadītāja un ALA un PBLA Kultūras fonda valdes locekle. Sākot ar 1980. g. L. Ruperte ir ALA Arpuskolas izglītības biroja vadītāja, PBLA valdes un Latvijas brīvības fonda pārvaldes locekle, Divreizdivi un Latviešu institūta padomes locekle. Trīs gadus L. Ruperte strādājusi par inspektisi Garezerā vasaras vidusskolā, bijusi programmas direktise, skolotāju seminara vadītāja un lektore Divreizdivi nometnēs, lektore Rietummičigēnas universitātē un lektore un audzināšanas konsultante Beverīnas vasaras vidusskolā. 1981. gada janvārī L. Ruperte vadīja skolotāju kursus LAAJ Vasaras vidusskolā Adelaidē un bija arī lektore LAAJ Jaunatnesursos Pertā. 1981. g. augustā Garezerā L. Ruperte vadījis gluži jaunu pasākumu — Trīsreiztrīs kursus, kas paredzēti latviskajai izglībai visām paaudzēm (skat. rakstu citur šīnī PDC nrā).

Kā bija, kad lietus lija

Andra Kīna

30. KD tautas deju uzvedums bija paredzēts sākties plkst. 20.00 29. decembrī, valsts hokeja stādionā pie Rietumastrālijas tehnoloģijas institūta. 29. decembra agrā pēcpusdienā lietus sāka līt. Visu pēcpusdienu nepārtraukti lija. Ciklons Fēlikss tuvojās Pertai. (Melns, nelabvēlīgais Fēlikss!) Plkst. 16.45 nolēmam, ka mums ir jārikojās — un ļoti ātri jārikojās, lai izglābtu sarīkojumu. Plkst. 21.20 uzvedums tomēr sākās, bet ne brīvā dabā, kā bija paredzēts, bet gan Pertas koncerta zālē.

Četrās stundās uzvedumu pārcēla un pārstrādāja. Četrās stundās cilvēki domāja, skrēja, brauca, strādāja, novāca, sazvanījās, dzēra zāles, iemācījās jaunas uziesšanas un noiešanas. Telefoni tik zvanīja — kāds ziņoja citam, cits atkal citam. Cilvēki Pertas ielās no mašīnām sasaucās un ziņoja viens otram par vietas maiņu. Domājot par to tagad, tiešām jāsaka, ka tā atmosfēra bija vienreizēja — tā bija sasprindzināta, bet šajā krīzes situācijā nedzirdēja, ka kāds uzkliegtu kādam citam. Viss notika tik ātri — bija jādama, jāskrien un jādara.

Tagad gribu uzrakstīt tādu personīgu stāstījumu par to, kas notikās tajās īsās četrās stundās, bet vispirms pastāstīšu par mēģinājumiem.

Ar Rudaku Ilmāra un Anitas, un Vucēnu Jāņa palīdzību biju izstrādājusi tautas deju uzvedumu manās domās piemērotu laukumam brīvā dabā. Laukums bija liels un zaļš ("astroturf" virsma) un bija paredzēts lietot tikai apmēram pusi no visas platības uzvedumam. Aiz laukuma stāvām zālainām malām bija redzamas apkārtnes garās priedes. Uzvedumā bija sešas daļas, kur visi 160 dejotāji bija paredzēti dejojot uz laukuma vienā laikā — ievadā, rotālās, pāru dejās (sešās garās rindās), nobeigumā (Rindām auga ozoliņi), kā arī kopdejās dejojot četru pāru dārziņos Jautro viju un Kamoliņdeju. Kamēr kāda atsevišķa kopa dejoja savu atsevišķo pašizvēlēto solo deju, kādas trīs vai četras kopas sēdēja lielā pusaplī pie lielā ozola. Dejojotāji sēdēja pusaplī kamēr pie nāca reize izveidot trīs vai četrus astoņu pāru dārziņus vai rindas lielākām kopdejām, kā piemēram, Lancetam un Tukuma kadriļai. Pirmais mēģinājums karstā saulē ritēja tīri gludi. Visu uzvedumu beidzot redzēju savu acu priekšā un ne tikai uz daudzam papīra loksneņiem.

Biju apmierināta ar uzveduma formu kā tādu. Bija diezgan īss, bet domāju, ka tajā bija diezgan kontrasts (t.i., starp skatu uz dejām, kur visi dejotāji dejoja uz laukuma, dejām, kur trīs vai četras kopas dejoja, un solo dejām). Biju sevišķi apmierināta ar mūzikas ansambli un Anitas mūzikālo vadību. (Likās, ka tikai vienai kopai bija grūtības ar savas solo dejas mūziku.)

Otra mēģinājuma sākumā, 29. decembra rītā, Ilmārs Rudaks un Alfreds Gulāns ar saviem palīgiem Vārpiņu Frici, Untiņu Gunti un brāšiem Adelaides puisēm uzstādīja milzīgo ozolu. Lielais, iespaidīgais ozols bija lēnām uzaudzis Gulānu Alfreda lielā darbnīcā. Ilmārs un Alfreds bija ļoti daudz pūļu, laika un materiālu velējusi ozola "būvēšanai". Pērkonīša dalībnieki bija nepalīdzējuši pie krāsošanas darbiem un Vārpiņu Andris bija pēcis metināšanas darbus.

Otrā mēģinājumā iznēmam visu programmu pareizā secībā no sākuma līdz beigām. Atveda vēl krēslus un tos salika rindās. KD kasiere Zalstrovu Aina skraidīja un numurēja vietas. Fēlikss lika manīt savu klātbūtni — bija ļoti suņīgs, un plkst. 12.30 lietus pīles sāka krist. Klavieres un mikrofonus bija steidzīgi jānovāc. Mēģinājumu beidzām plkst. 12.45, apmēram vienu stundu agrāk, nekā bija paredzēts, tā lai dejotāji vēl spētu tikt uz Mālu ansambļa *Mājas* izrādi. Purvisonic skaņu inženieri bēdējās — ja lietus turpināsies, nebūs labi . . . Zvanīju jau savai mātei, lai komiteja steidzīgi gādā kaut kādu jumtu muzikantiem!

Pēc mēģinājuma Ruņģu ģimene, abi Upenieki, Imants, Namejs un es kautkādiģi saspiedamies mūsu mašīnā un Imants mūs visus aizveda uz Pārupu māju. (Ruņģi dzīvoja pie Pārupiem. Mēs un mūsu KD viesi bijām jau no rīta sagatavojušies uz neatgriešanos mājās. Tā kā mēs dzīvojam kalnos, tā tālāk prom no pilsētas, mēs — Sarma Muižniece, Andrejs un Sane Upenieki, Imants, Namejs un es — bijām dienas plānu sastādījuši tā — dejotāji no rīta uz mēģinājumu, pēc mēģinājuma pie maniem vecākiem Pārupiem, tad uz *Mājas* izrādi, atpakaļ pie Pārupiem un vakarā uz uzvedumu.)

Andra, Imants un Namejs Kīni.

Pie Pārupiem Sarma jau gaidīja — plkst. 13.50 steidzīgi jābrauc uz Latviešu centru. Mums bija viena biļete, jo Imants bija domājis iet uz izrādi, un es biju paredzējusi atpūsties pirms uzveduma (un uzraudzīt Nameju!). Lietus vēl lija. Es nevarēju sēdēt mājās un nervozēt. Imants iedeva man biļeti un teica, ka labāk lai es braucu. Es pagrābu biļeti un braucu.

Ozolu ceļot.

Mājas izrādes starpbīrīdi izgāju ārā. Smalks lietniš lija. Debesis mākoņu pilnas. Uzvilku melnās saules brilles un smaidīju vien. Cilvēki pienāca klāt – “Nu, būs jau labi, Andra, apstāsies!” Pēc kāda sestā cilvēka nevarēju vairs izturēt – sāka birt asaras. Guta mani mierināja. Tēvs izbijies man nenāca pat tuvumā.

Pēc izrādes kopā ar Sarmu braucām pie Pārūpiem. Es braucu un raudāju. Lietus lija. Trīs cilvēki ar gariem ģimjiem sēdēja ap virtuves galdu un dzēra melnu kafiju – Mamma, Juris un Vita. Drūmi. Sarma un es arī apsēdāmies. Mājā bija viens skats, kur Baiba ļoti izmisusi un viņas draudzenes viņas bēdas spēj pārvērst smiekļos. Teicu Sarmai, ka žēl, ka šeit neviens tā nedara. (Vēlāk uzzināju, ka šie trīs bija jau ilgi tā sēdējuši un tā ik pa 15 minūtēm Juris bija izgājis ārā un vērojis lietainās debesis.)

Sākam tā lēnām runāt par neparedzēto situāciju. Prasīju Jurim, nu kas tad citu reizi darīts šādā gadījumā, kad lietus draud izjaukt paredzēto uzvedumu. Juris drūmi atbildēja, ka tā nekad vēl nav gadījies. Sāku jau domāt, ka ir kautkas jādara – jāmaina vieta.

Tētis, bāls un noguris, ieradās mājās, apsēdās pie galda, prasīja kafiju un teica – “Nu, ko mēs darīsim?” Tas bija tā ap plkst. 16.30 un no tā brīža viss sākās. Domas plūda. – Es domāju, ka jāmēģina dabūt koncerta zāli, jāpārceļ uzvedums uz nākošo rītu, jo korim zāle jau sarunāta. Koris varētu savu pēdējo mēģinājumu pārlikt uz pēcpusdienu. Bet kas tad ar tautas deju apkūlībām? Ēdiens pasūtīts un orķestris samaksāts. Nē, tā nevar. Bet jāmēģina dabūt Koncerta zāli. Nē, citur nekur nevarētu. Neviens nevar iedomāties kādu citu vietu. Sane jau man apsēdās blakus, uzveduma programmas lapiņu un zīmuli rokā. Jāmaina programma. Visus dejotājus un dārzinjus tādā gadījuma nedabūs vienā laikā uz skatuves. Nevar arī nežēlīgi strīpot. Visām kopām kaut-

cik vienādi jāpārdala dejas. Juris, Sane un es sākām pārstrādāt programmu. Tētis sāka rīkoties – jāsavzvana visi KD komitejas locekļi – krīze – visiem jābrauc tūlīt pie Pārūpiem – ārkārtēja sapulce.

Gandrīz visi komitejas locekļi īsā laikā ieradās pie Pārūpiem. Panika, bet mierīga runāšana. Daži negrib pārcelt uzvedumu – grib vēl gaidīt – lietus apstāsies. Plkst. 16.40 Imants zvana uz Metereoloģijas biroju. Pareģojums – “showers continuing, thunderstorms developing in the evening and winds strengthening”. Nē – mes visi sakam, ka ir jāmaina vieta, un uzvedumam jānotiek šovakar. Sekretāre Karabānovu Tamāra plkst. 16.50 zvana uz Koncerta zāli. Nē – zāle nav aizņemta, viņi domā, ka mēs varam to dabūt, bet atzvanīs mums atpakaļ desmit minūšu laikā, jo jāuzzin, vai var tik īsā laikā sarunāt vajadzīgos strādniekus – bilešu pārdevējus, vietu ierādītājus u.t.t..)

Desmit minūtes visi nerveze.

Tad atbilde – Jā – mes varam dabūt zāli. Juris domā, ka uzvedums varētu sākties agrākais plkst. 21.00.

Tad no plkst. 17.00 viss notika ļoti ātri. Komitejas locekļi zvanīja cilvēkiem, lai tie atkal paziņo citiem. Imants zvanīja Ilmāram, jo lielā steigā jānovāc visas dekorācijas, krēsli un platformas no hokeja laukuma. Ilmāram sirds sapēja – jānovāc lielais ozols. Tikai dejotāji to redzēja. Tas bija daudz par lielu, lai atkal uzstādītu Koncerta zāli. Dazas papes daļas lietū bija pavisam izmirkušas un nokritušas no savām metāla rāmjiem. Ilmārs ar saviem palīgiem ātri visu novāca un aizveda prom.

Es zvanīju Vucēnu Jānim un lūdzu, lai viņš ziņo vadītājiem un dejotājiem par vietu maiņu – lai visi dodas uz Koncerta zāli. Pēdējā mēģinājumā bija norunāts, ka visiem vārdtājiem jāpulcē-

Mūs Gulāns "tura" ozolu.

jās hokeja laukumā plkst. 19.00, pirms uzveduma. Juris nolēma, ka man un viņam jābūt tur tajā laikā, lai informētu cilvēkus par mainām, un tad jādodās tālāk uz Koncerta zāli. Tā tad, mums jāatstāj mājas vēlākais plkst. 18.40.

Bernšteinu Jūlijs sazvanīja Purvisonic. Jā, skaņu inženieris tūlīt brauks un pārceļ visu sistēmu uz Koncerta zāli. Tētis sazvanīja Lansku Ēvaldu un lūdza, lai viņš sazinās ar citiem koristiem, lai nāk palīdzēt novākt kora platformas, kuras jau uzstādītas uz Koncerta zāles skatuves.

Sane, Juris un es sēdējam Pārupu lielajā dzīvojamā istaba un pārstrādājām un pārkārtojām programmu. No ievada un nobeiguma nekas lādžs neiznāks, jo skatuve par mazu. Tos uz vietas jāizstrāda. Abas KD kasieres – Ertneru Inta un Zalstrovu Aina – abas gandrīz asarās un pārgurušas, metās uz grīdas un rīkojās ar biletēm. Sarma virtuvē dzejoja. Mūsu Oma gludināja manu tautas tērpu. Namejs nevarēja saprast, kāpēc visi tikai skrien, un kāpēc mēs brauksim uz Koncerta zāli, un ne uz hokeja laukumu!

Komitejas locekļi visi skrēja kaut ko darīt. Bernšteinu Jūlijs un Kaģu Gunārs devās uz hokeja laukumu. Tētis, Imants un Upenieku Andrejs devās uz Koncerta zāli palīdzēt novākt kora platformas un tad uz hokeja laukumu. Mans brālis Egils un Liepiņu Linda devās satikt Pērkonīša dejotājus, kuri bija sarunājuši satikties Latviešu centrā plkst. 18.00 sagatavot zāli apkūlībam, un tad uz hokeja laukumu tur palīdzēt, un tad pēdīgi uz Koncerta zāli.

Plkst. 18.30 programma bija pārmainīta un man bija kādas kopijas rokā. Sane teicās braukt tieši uz Koncerta zāli kopā ar Vitu, mammu, Sarmu un bērniem – Māru, Daini un Nameju. Juris un es lielā steigā saģērbjāmies tautas tērpos un lietuv mēteļos un devāmies uz hokeja laukumu. Atstājam Omu pie telefona – tas nepārtraukti zvanīja.

Hokeja laukumā gandrīz viss jau bija novākts. Rasiņu Edvīns mūsu apgaismotājs vāca nost starmešus. Viņš izteicās, ka būtu bijis par daudz bīstami strādāt ar gaismām šādos lietainos apstākļos. Pluču Brigita stāvēja uz ceļa stūra ārpus stadiona un ziņoja visiem braucējiem, kas veda tautas deju dejotājus, lai griež mašīnas apkārt un brauc tūlīt uz Koncerta zāli. Es nevarēju vairs koncentrēties uz mašīnas vadīšanu. Jau braucot uz stadionu iegriezās nepareizos ceļos. Tad bija jātriecās tālāk uz Koncerta zāli. Labi gan, ka varēju sekot tēva mašīnai un nebija jādoma par īsāko maršrutu.

Ieradāmies Koncerta zālē plkst. 19.20. Es sāku vadītājiem un mūzikantiem izskaidrot programmas maiņas. Laimīgā kārtā Marutai Šmitai bija līdz liels programmas plakāts. To strīpoju un pierakstīju maiņas un tad to piestiprināja pie sienas aiz skatuves.

Drīz vien visi vadītāji, mūzikanti un dejotāji bija ieradušies Koncerta zālē. Tad notika vienreizējs, sasteigts mēģinājums. Iznēmām uzdejošanas un nodejošanas. Dažreiz pat tās iznēmām bez mūzikas un nepareizā deju secība. Tad iznēmām dažas kopdejas. Jautro viju un Kamoliņdeju tagad dejoja pieci dārziņi, un nevis astoņpadsmit dārziņi. Vadītāji citīgi ganīja savas kopas. Anita Rudaka un mūzikanti uztraukušies jaunā vietā un saspīesti vienā skatuves stūrī, jo dejotājiem vajadzīga vēl telpa. Skaņu inženieris uzstāda mikrofonus. Lilija Zobena, Ivars Birze un Andris Jaunbērziņš izmēģina dažus pantīņus no savām dziesmām.

Nobeigums – visi puīši uzdejos un tad meitas piederjos klāt pie saviem puīšiem – bet kā, no kurienes – nav vairs laika, skatītāji jālaiž zālē iekšā! Kā būs, tā būs!

Plkst. 21.20 uzvedums sākās. Drebēju aiz skatuves, un tad palīdzēju mūzikantiem. Ziņoju kāda uzdejošana un nodejošana un ar kādu mūziku, jo daudz bija mainīts. Visas mēģinājumu piezīmes Anitai vairs nederēja.

Visi dejotāji ļoti koncentrējās sasteigtā mēģinājumā un arī pa izrādes laiku. Aiz skatuves visas kopas turējās savos stūrīšos. Bija klusums un nopietnība. Dejojotāji vadītājiem un cits citam vaicāja par nākošām uznākšanām. Vadītāji man pieslīdēja klāt un pajautāja par šo vai to. Oriģinālā programmā bija paredzēts viens starpbrīdis, bet to mēs nevarējām atļauties, jo bija visu jāizdara cik vien ātri iespējams, lai nebūtu vēl ilgāk jānodarbina Koncerta zāles strādnieki. Tā tad programma noritēja bez starpbrīža. Uzvedums beidzās tā ap plkst. 10.45. Visas briesmas bija cauri!

Vēl nevaru ticēt, ka uzvedums tomēr notika paredzētā laikā, un ka visu tik ātri pārcēla. Pēc uzveduma tikai gribēju teikt Paldies – paldies visiem, kas palīdzēja. Paldies Pērkonītim, Ilmāram, Anitai, Jānim, Sanei un Jurim. Paldies visiem vadītājiem, mūzikantiem, teicējiem un it sevišķi paldies visiem DEJOTĀJIEM. Bija tiešām prieks redzēt, ka visi dejotāji varēja ātri pielāgoties pārmaiņām un paturēja augstu koncentrācijas līmeni pa visu uzveduma laiku.

Domāju, ka mums visiem bija vienreizējs piedzīvojums. Krīzes gadījumā izjutu lielu kopības sajūtu.

Bija jāuzraksta šis raksts, lai neaizmirstu, kas notika tajās krīstiskās četrās stundās un lai citi cilvēki arī dabūtu zināt kā viss notika – ka uzvedumu tik īsā laikā pārcēla no vienas vietas uz otru, un lai visi zinātu, ka tā programma, ko uzveda Koncerta zālē bija ļoti savādāka, nekā oriģināli plānota brīvdabas izrāde.

Beidzot – paldies Ivaram Dragūnam un Ritenītim par šampānieša pudeli. To visu izdzēru – tieši tas bija vajadzīgs pēc visiem uztraukumiem!

PERTĀ

Sarma Muižniece

Histērijai ir vēl māsa
ar adatām
tā nervus baksta.

Ne tai prāts,
ne tai akcents,
bet trako namā
iešlūk vēl viens pacients.

Vēders čupā
galvā dur –
cieši rokā Kultūras dienu programmu vēl tur.

Tautas dejas tās vainīgas bija
pacients tikai bubina:
lija . . . lija.

1980. g. 29. decembrī

Kultūras dienu ABC

ATKLĀŠANAS SARĪKOJUMS

Interesants, jauns mēģinājums. Vai citi tam sekos? Ļoti piemērots svešautiešiem, bet tad arī jāgādā, lai bez premjera un opozīcijas vadītāja arī būtu citi.

Gadiem jau mēs pukojamies, ka jaunā paaudze latviešu valodu runā arvien sliktāk, bet vai tamdēļ kultūras dienās, apspiesto tautu sarīkojumos utt mums ir jāmēģina parādīt, ka pēc 30 gadiem Austrālijā vecās paaudzes amatvīri vēl nav pilnīgi apguvuši angļu valodu? Svešautiešiem, ko mēģinam ietekmēt, tikpat grūti saprast šo runātāju kropļo angļu valodu, kā viņiem – jauniešu kropļo latviešu valodu.

BALLE

Plašas telpas, skaists skats, labs ēdiens un pietiekams dzēriens. Zāles dekorēšana ir problēma daudzās lielās telpās (bet vai atceraties Adelaidi?), un tāda, liekas, bija arī Pertā. Bet par \$20 viesi drīkst sagaidīt orķestri, kam nevajaga veselu stundu pēc sākuma laika, lai uzstādītu un sakārtotu instrumentus un pastiprinātājus. Kāds būtu arī varējis paklausīties un pārbaudīt iespēlētās lentas pirms balles. Šādas balles nav domātas tikai visjaunākai paaudzei un to orķestru skaļums būtu rīkotājiem jānoteic ne pārāk skaļš arī balles beigās.

CIEMIŅI

Cilvēki, kas ierodas, kad tev jāskrien uz mēģinājumu vai sarīkojumu, un aiziet, kad tev sāk garšot dzeramais.

DISCIPLĪNA

Jāpabrīnās par mūsu jauniešiem dejojājiem, kas nezaudēja disciplīnu pēc nokavētajiem mēģinājumu sākumiem un ilgās nīkšanas karstajā saulē, mēģinot pāru deju formācijas un iepriekš koņām nepiesūtīto nobeigumu. Arī "alkoholiskais bārs" mēģinājumu laikā neizrādījās par traucējumu, un pat pēc uzveduma piepildu pārceļšanas uz Koncertzāli disciplīna nepazuda, un viss ietēja "kā pa dziedziņu". Apbrīnojami!

ĒNA

Dzīvē no "ēnas pusēm" parasti izvairās. Tautas deju mēģinājumā to meklēja izmisīgi.

FIKCIJA

Doma, ka Perta ir par mazu jeb nomaļus, lai sarīkotu sekmīgas kultūras dienas. Arī doma, ka "astro-turf" ir kas līdzīgs *vēsam* mauriņam, uz kā var dejojot basām kājām, ir fikcija.

GULTA

Kultūras dienās maz lietota mēbele.

HOKEJA LAUKUMS

Sadistu izvēlēta vieta tautas deju dejojāņu spīdzināšanai. Sarīkojums notika citur.

IEVADS

Ar to sāk uzvedumu, un tas prasa daudz laika mēģinājumā.

JAUNIEŠI

No viņiem prasa interesi par "latviešu lietu", pašierosmi un pašdarbību. Ja viņi paši ko izdomā un dara, par viņiem dōsmojas; ja viņi dara ko vecākā paaudze ieteic, viņus slavē un apdāvina godalgām.

KOPKORU KONCERTS

Ko teiktu, ja puisi dejojot raibās biksēs, baltos pletkreklos ar prievīti, un meitas augstpapēžu sandalēs? Kur kori atrod tās daudzās gados padzīvojušas jaunavas (vainadziņi!)? Un kā būtu, ja solistes uzstātos ar deju aprakstu lapiņām rokās? Varbūt nākošajā ziedojušu akcijā mums vajadzētu aili koristu (vīriešu) tautas tērpu iegādei?

Kopkora koncerta beigas.

Juris Zemītis un Uldis Siliņš.

LAIKS (PULKSTEŅA)

Pertai ir pats savs. To zin katrs, kas grozījies pulksteni, braucot uz rietumiem. Bez tam ir vēl "Pertas īpatnējais laiks" – tautas deju mēģinājumos "sākums plkst. 8.00" nozīmē 10.00, un ballei 20.00 nozīmē, ka tad zālē sāk ierasties orķestris, lai uzstādītu instrumentus un pastiprinātājus.

MEITAS

Pēc latviešu tautas tradīcijām puiši viņas "nolūko" jeb "noskatās". Pateicoties karstajam laikam (un "minimālajam apsegumam"), tautas deju mēģinājumos tam bija ļoti laba izdevība.

NĀCIJA

Nācija – tauta; nacionāls – tautisks (latviešu svešvārdu vārdnīca). Programmas grāmatīņas 68. lpp pazīstama organizācija novēlēja "daudz prieka un nacionāla stiprinājuma". Vai DV klubā varēja dabūt tautisku miestīņu?

OZOLS

3.5 tonnu smags, 7m augsts, 15m plats, 30 mākslinieku krāsotai lapotni, A. Gulāna 4 nedēļas būvēts (AL 1562), tas palika skatītāju neredzēts hokeja laukumā.

PREZIDENTI

Nez, kur tie visi sarodas, kad jaunaustrālieši angļiski sāk pieņemt savus amatvīrus. Mūsu pašu valodā mums ir valžu un komiteju priekšsēži, tā tad tulkojumā tie būtu "krēslu vīri" (chairman).

PALDIES

Andrai Kīnai, Jānim Vucēnam un visiem viņu palīgiem, kuru organizācijā saulainajās dienās gan bija pa "vasaras raibumiņam", bet kas, lietum sākot līt, 3 stundu laikā padarīja gandrīz neiespējamo, pārceļot tautas deju uzvedumu uz Koncertzāli un kas vienu otru itin delikātu problēmu nokārtoja ātri, saprotoši un bez liekiem vārdiem. Vēlreiz paldies!

RAIBAIS SARĪKOJUMS

Publikai patīk, ja tanī pietiekami humora un pazobošanās par pašu vājībām. Ja to izveido par "raibu koncertu", tas garlaiko. Visvairāk KD dalībnieki un viesi gaida uz "komentāriem" par KD notikumiem un personībām (koru apkūlību "programmas"). Mums ir talanti kā U. Siliņš un J. Zemītis, un tie jāizmanto. Raibais sarīkojums rīkojams KD beigās, lai tas varētu atspoguļot pagājušās nedēļas notikumus.

SAMAKSA

Par ceļa naudām tautas deju kopu vadītāji daudz runā savās gadskārtējās sanāksmēs. Dejotājiem tā būtu pacienāšana mēģinājumos un apkūlībās. Ja vadītāji uztraucās par to, ka saņem mazāk par diriģentiem, tad arī dejotājus baro mazāk kā dziedātājus (Pertā – nemaz!).

Apkūlībās mūzika paliek arvien skaļāka. Daļa dejotāju Pertā aizmuka uz klubu un Sidnejā uz Kingskrosa kafejnīcām. Vai nebūtu laiks izdarīt aptauju, ko paši dejotāji vēlas, un padomāt kur palikt gados mazliet vecākajiem, ja skaļums nepieciešams?

TRANSPORTS

Viens no tautas deju mēģinājumiem bija nolikts svētdienā, plkst. 8.00 no rīta. Pertā svētdienās dažas autobusu līnijas sāk darboties tikai plkst. 11.00. Kā tikt uz mēģinājumu? (Taksis maksātu \$8.00.) Vai rīkotājiem par to nederētu padomāt? Ko domā citi dejotāji – vai tikšana uz mēģinājumu tādās apstākļos ir katra dalībnieka individuāla atbildība?

Ja rīko jaungada balli tālu no pilsētas centra, vai nederētu neorganizēt autobusu? Varbūt tad uz balli aizbrauktu arī viens otrs kam tagad bailes no "kulītē pūšanas"?!

UZVEDUMI

Būtu interesanti dzirdēt dejotāju domas par vairāku tautas deju uzvedumu noturēšanu kultūras dienu vienā nedēļā. Vai viena ansambļa daudz koncentrētāks uzvedums neatņem skatītāju interesi kopuzvedumam? Vadītāju sanāksmju 2 stundās un

pie ierobežotā dalībnieku skaita šāds jautājums nevar pārrunāt. Kas noticis ar 2 - 3 dienu semināriem, kā Melburnā un Adelaidē?!

VASARAS ZIEDS

Saules jostas ansambļa uzvedums. AL 1561 N. Gūtmanis cita starpā raksta: "Ir tādi mākslinieciski sniegumi, kuru vērtējums jebkādā skatījumā liekas nevietā. Ir tikai jāmeklē vārdi, kā izteikt sajūsmu un apbrīnu. Tas jāteic arī par Saules jostu." Ar vārdu sakot: "... leģendārais ansamblis iekaro sirdis ..." un cauri. Šeit Austrālijā mums trūkst distances no Saules jostas. Jāpabrauc pa pasauli, lai saprastu, cik lielu iespaidu latviešu trimdas saimē atstājušas Saules jostas izrādes. Ansambli pelnīti slavē un godalgo. Bet kas augsti pakāpies, to labi redz. Tā nu arī ansamblim, ko uzskata par priekšzīmi gan dejošanā, gan "etnografiskā pareizībā". Gribētos uzstādīt dažus jautājumus. Visi zinām, cik grūti nolīdzināties garās līnijās. Saules josta dejo vairākas de-

jas ar garām rindām virzienā skatītājs-aizmugure, un jāsaka, ka dažā mazākslavena vienība kopuzvedumā līdzinājās daudz labāk. Ilgi arī esam strīdījušies par to, ko meitām valkat zem brunčiem. Garas apakšbikses? Gaumīgi, bet nepareizi. Programmas grāmatīnā lasām, ka puisis meklē meitu 3 gadus. Sākumā dejojotāji ir 18. - 19. gadu simteņu tērpos, beigās - 12. g.s.! Kas svarīgāks - krāšņs uzvedums, jeb etnografiskā pareizība?

Mēs visi turēsim īkšķi jūsu sekmīgam kāpienam kalnā, bet atceraties - jūs labi redz!

- Ū -

30. KD statistika

30. Kultūras dienu sarīkojumu apmeklētāju skaits

25. decembrī	Rakstnieku pēcpusdiena	65
26. decembrī	Dievkalpojums	pilna baznīca
	Atklāšanas vakars	658 + 84 brīvbilietes
27. decembrī	LJAA Zinātņu nozares referātu rīts (Lilija Zobena un Viktors Bendrups)	49
	Izbraukums kuģīti	256
	M. Zīverta <i>Nafta</i>	73
	M. Zīverta <i>Nafta</i>	214
28. decembrī	Raibais sarīkojums	213 + 5
	Raibais sarīkojums	232 + 22 + stāvvietas
29. decembrī	Stokholmas Mālu ansambļa <i>Māja</i>	143 + 22
	Tautas deju uzvedums	555 + 38
30. decembrī	Stokholmas Mālu ansambļa <i>Latviešu tautas mūzikas uzvedums</i>	167 + 22
	Kopkora koncerts	524 + 39
31. decembrī	Līgas Rupertes un Austra Graša referāti	66
	Stokholmas Mālu ansambļa <i>Par tabakas kaitīgumu</i>	200 + 18
	<i>Balle</i>	633
26.-30. dec	Mākslas un daiļamatniecības izstāde	589

Atmiņas komitejas priekšsēdis Juris Pārups un diriģente/soliste Lilija Zobena.

Pertas latviešu centrs

30. KD PERTĀ

Austrālijas latviešu 30. Kultūras dienas atklāj Rietumastrālijas premjers Sers Čarlzs Korts. Aiz viņa Pērkonītis un

Tautas deju uzveduma ievads.

Jautrais f

Ritenītis — Auseklītis, Sprīdītis, Sprigulītis.

1. jaunatnes kongresa pieteikšanās ankete

Uzvārds Vārds

Adrese

..... Tālrunis

Dzimšanas datums Dzimums: vīrietis / sieviete

Lūdzu atzīmējiet pareizo atbildi šādi: Jā / Nē

Kongresā būs bērnodārzs.

Lūdzi ņemšu bērnus. Vecums/i

Vēlos piedalīties sekojošā darba grupā (skat. paskaidrojumus citur šinī PDC nrā)

1. 2. 3. 4. 5.

Brauciens uz Bright

1. Braukšu uz kongresu ar privātu transportu
2. Vēlos braukt ar kopējo autobusu
3. Braukšu uz kongresu ar vilcienu

Ar kādiem ieročiem tu atbrīvotu Latviju?

Dalības maksa

Ja dalībnieks ir LJAA biedrs un piesakās līdz 1981. g. 1. martam, dalības maksa ir	\$50.00
Ja dalībnieks nav LJAA biedrs bet piesakās līdz 1981. g. 1. martam, dalības maksa ir	\$55.00
Ja dalībnieks piesakās pēc 1981. g. 1. marta un pirms 15. aprīļa, dalības maksa ir	\$60.00
Dalības maksa bērniem ir	\$30.00

Dalības maksa neieskaita kopējo autobusa braucienu. Lai garantētu šo autobusa braucienu, lūdzu piesakieties bez kavēšanās – TŪLĪT!

Ankete sūtama, un tuvāka informācija dabūjama pie:

Juris Beņķis
56 Holden St
NORTH FITZROY, Vic 3068
talr. (03) 48-2281

Anita Klausā
61 Joynt St
MACLEOD, Vic 3085
talr. (03) 459-9534

5. VLJK pieteikšanās ankete

Vārds, uzvārds

Adrese

Dzimšanas dati

Apvienība

Ieradīšos kongresā (diena, aptuvenš laiks)

Vēlos dzīvot kopā ar

Straumēnos istabas ar mazāku gultu skaitu ir ierobežotā skaitā un tiks rezervētas pirmā kārtā ģimenēm ar bērniem.
Lūdzu uzdot bērnu vecumu!

Tie, kuri vēlas dzīvot kopā "draugu kompānijā" (maksimāli 12 personas), lūdzu to paziņot!

Kongresa dalības maksa, ieskaitot ELJA 28. pilnsapulci, 70 angļu mārciņas.

Pievienoju bankas čeku, 30 angļu mārciņas, kā pieteikšanās iemaksu.

Datums

Paraksts

Pieteikšana nosūtāma
Gundegai Muchkai
Dvargvāgen 5
S-175 70 Järfälla
Zviedrija

3x3 nometnes pieteikšanās ankete

Vārds Vecums

Adrese

Tālrunis Pievienoju \$35.00 iemaksu Čeki rakstāmi **ARNOLDAM RUPERTAM**.

Lūdzu atzīmēt ievirzi/ievirzes (2), kurās vēlaties piedalīties.

Rotkalšana

Kokgriešana

Aušana – stelles

Aušana – celi

Baltie darbi u.c.

Keramika

Ādas apdare

Latvisko ģimeņu seminārs

Latviskais ikdienā, godos un sveštautiešiem

Kora dziedāšana un latviešu mūzikas vēsture

½x½

(Paskaidrojums par ievirzēm skat. citur šinī PDC nrā.)

Iemaksu atmaksās tikai, ja piedalīšanos atsauc līdz 1981. g. 15. jūlijam.

Pieteikumu sūtīt

Dr Arnolds Ruperts

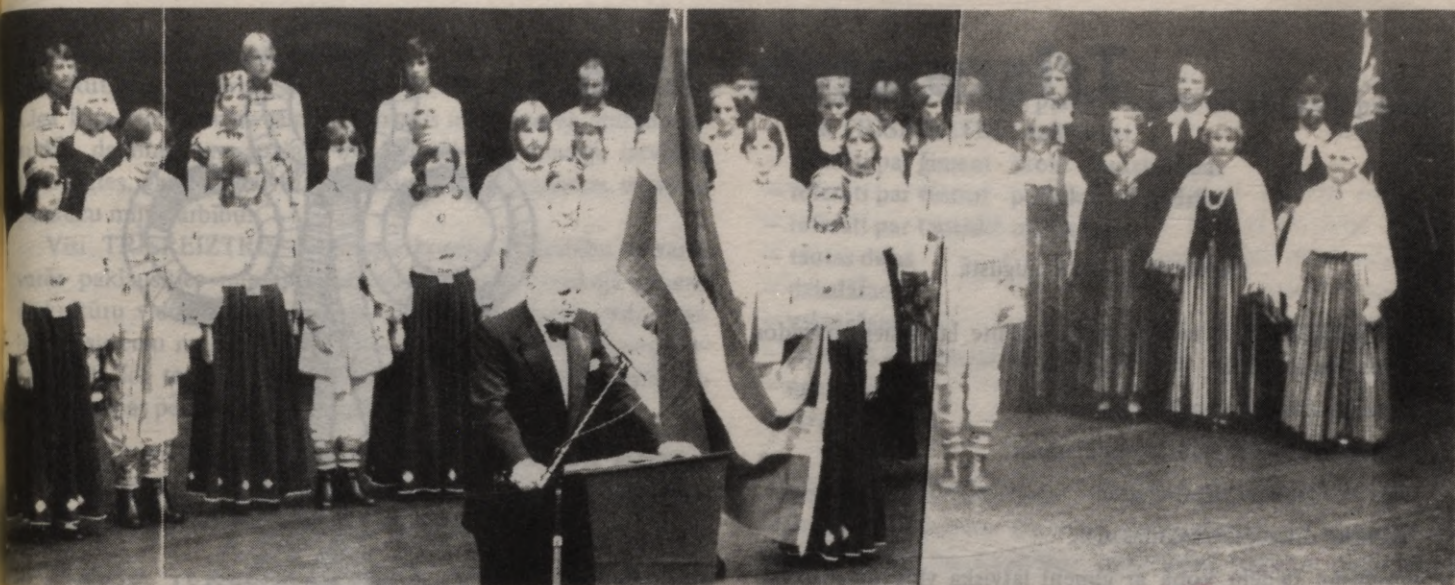
2141 Brunsink N.E.

Grand Rapids, MI 49503

U.S.A.

Paraksts

Datums

is jostas ansamblis.

- Muravietis.

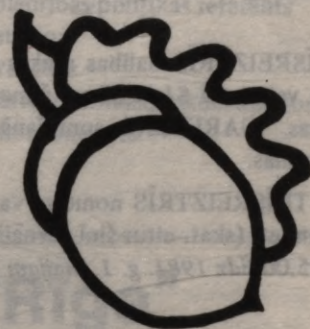

Foto N. Gūtmanis

Rota - Ozolīti zemzarūti; dzied Ivars Birze un Andris Jaunbērziņš.

Trīsreiztrīs 1981

Garezerā, 16. - 23. augustā

TRĪSREIZTRĪS ir nedēļu ilga nometne latviešiem dažādos vecumos, kas ir veltīta:

- *latvisko zināšanu paplašināšanai
- *latviskās kopības sajūtas veicināšanai
- *latvisko ģimeņu stiprināšanai
- *latvisko draudzību sekmēšanai.

Pavadīsim nedēļu kopā ar ģimeni latviskā vidē un satiksīm latviešus no visām pasaules malām. Iepazīsimies ar Garezeru – latviešiem visā pasaulē pazīstamo “mazo Latviju”. Mūsu rīcībā būs visa vidusskolas teritorija ar ērtām kopmītnēm un plašām nodarbību telpām. Kļūsim par latviskās kultūras lietotājiem, ne tikai pasīviem skatītājiem. Šo vienu nedēļu gada dzīvosim latviski!

TRĪSREIZTRĪS dalības maksa ir \$35.00 (US) no personas, bet ne vairāk kā \$140.00 no ģimenes. Apdrošināšana \$2.00 no personas. GAREZERA apmešanās un uztura maksa ir \$90.00 no personas.

Uz TRĪSREIZTRĪS nometni var pieteikties, izpildot pievienoto anketi (skat. citur šinī žurnālā) un nosūtot to kopā ar čeku par \$35.00 līdz 1981. g. 1. maijam

Dr. Arnoldam Rupertam
2141 Brunsink NE
Grand Rapids, MI 49503

TRĪSREIZTRĪS PROGRAMMA

Ievirzes

darbosies katru dienu divos posmos – no plkst. 9.00 - 12.00 un no plkst. 13.00 - 16.00.

Katrs, izņemot ½ x ½ dalībniekus, var reģistrēties vienā vai divās ievirzēs, attiecīgi tur pavadot abus vai vienu no dienas posmiem.

Ievirzes pieaugušajiem

Rotkalšana:

Juris Kļaviņš, vad., Oļģerts Kutčers, Aleksis Alunāns. Grupu sadalīs divās daļās, vadoties no dalībnieku pieredzes. Piemaksa par materiāliem.

Aušana – stelles:

Ausma Siliņa, vad.. Piemaksa par materiāliem. *

Aušana – celi:

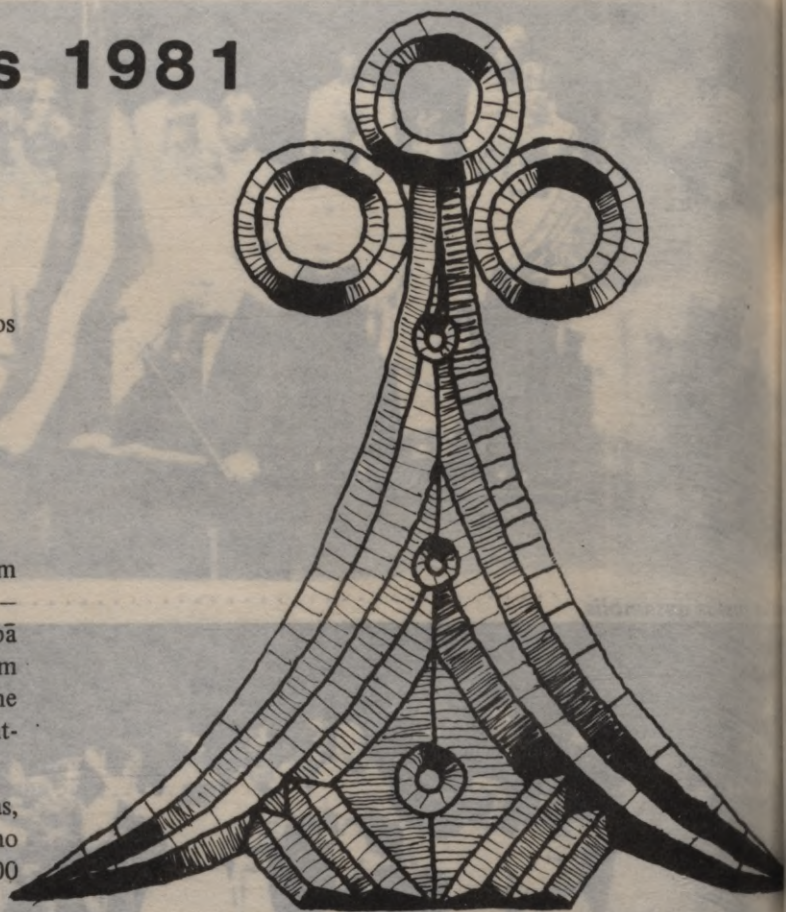
Lilija Treimane, vad.. Piemaksa par materiāliem. *

Baltie darbi un citi rokdarbi:

Otilija Mežule, vad.. Piemaksa par materiāliem. *

Kokgriešana:

Verners Rinkušs, vad.. Dalībniekiem nepieciešami sazināties ar vadītāju pirms nometnes sākuma. Piemaksa par materiāliem.

Ādas apdare:

Edmunds Mednis, vad.. Piemaksa par materiāliem.

Keramika:

Gundega Peniķe, vad..

* Norādījumi tautas tērpu gatavošanā pie visām augšminētajām meistarēm.

Latviskais ikdienā, godos un sveštautiešiem:

Sarmīte Vilka, vad.. Dalībnieki iepazīsies ar praktiskiem veidiem, kā izmantot latvisko ikdienas dzīvē un reprezentēt latviešus etniskos festivālos. Mājās varēs līdzi ņemt receptes, norādījumus, dziesmu un rotaļu norakstus, idejas un praktisku pieredzi. Ievirze it sevišķi ieteicama bērnu vecākiem un tiem, kas dzīvo ārpus lieliem latviešu centriem, jo tur apskatīs, kā var izkārtot, sagatavot un pielaiķot katra ģimenes apstākļiem, ar latviešu gadskārtu un mūža godiem saistītās īpatnās tradīcijas, pušķojumus un ēdienus, iesaistot lielus un mazus bērnus un visus citus ģimenes locekļus latviskās izdarībās. Daži no praktiskajiem jautājumiem, kuriem pievērsīs uzmanību: kā siet sieru, darīt alu, skābēt gurķus, cept rupjmaizi, pīrāgus un sklandu raušus, krāsot olas, pīt vaiņagus, liet laimes, u.t.t..

Kora dziedāšana un latviešu mūzikas vēsture:

Andrejs Jansons, vad.. Intensīvs kora dziedāšanas kurss, bazēts uz Ņujorkas latviešu “ģimeņu kora” principiem. Aicinām pieteikties dziesmu mīļotājus, kā arī piedzīvojušus (zvērinātus) koristus ar visām ģimenēm. Nošu lasīšana vēlama, bet nav nepieciešama. Nepieciešama ir griba un sūrs darbs. Mēģinājumus parodzētš pavadīt 4 - 5 stundas dienā, sagatavojot galvenokārt latviešu klasiķu darbus koncertam 3 x 3 nometnes noslēgumam. Apm. viena stunda dienā būs veltīta latviešu komponistu darbu noklausīšanai un iztīrīšanai.

Latvisko ģimeņu seminārs:

Inta Rūtiņa-Adamoviča, vad., Solveiga Miezīte, Sandra Lazdiņa, Līga Ruperte. Ģimeņu semināra mērķis ir dot iespēju dažādu paaudžu dalībniekiem apzināt un izvērtēt savu nostāju latviskās identitātes, ģimenes dzīves un audzināšanas jautājumos, uzsverot paaudžu mijiedarbību.

Visi TRĪSREIZTRĪS dalībnieki kopējo nodarbību ietvaros varēs paklausīties referātus par audzināšanu latviskā ģimenē divkultūru vidē, veselīgo ģimeni, ģimenes mutvārdu vēsturi, atbalstu sistēmu mūsu sabiedrībā un citiem tematiem. Ģimeņu semināristi šos tematus risinās tālāk mazās grupās rīta posmā un darba grupās pēcpusdienas posmā.

Lektori un grupu vadītāji ņems vērā semināristu speciālās intereses un līdzšinējo pieredzi grupu darba attīstīšanā. Ieteikumus lūdz iepriekš iesūtīt semināra vadītājam.

IEVIRZE TRĪSREIZTRĪS dalībnieku bērniem 5 - 12 gadu vecumā darbosies no plkst. 9.00 - 12.00 un no plkst. 13.00 - 16.00; pārējā laikā bērni ir vecāku uzraudzībā.

½ x ½

Sandra Kronīte-Sīpola, vad., Ieva Daugša, Inese Grava, Ruta Svetecka un Jānis Valdmanis. Bērniem būs iespēja nodarboties ar īsas latviskas lugas iestudēšanu, mūziku, sportu, tautas dejām un rokdarbiem. Dienas gaitā būs iesaistīti arī daiļamatnieku darbnīču apmeklējumi un nodarbības veicot vienkāršotus daiļamatniecības projektus. Bērni būs pēc iespējas un vajadzības sadalīti vecuma grupās.

Kopējas nodarbības:

- notiks ārpus ievirzēm paredzēta laika un tajās varēs piedalīties visi TRĪSREIZTRĪS dalībnieki
- referāti par ģimeni - skolu - audzināšanu
- referāti par vēsturi - politiku - sabiedrību
- referāti par tautisko mantojumu
- tautas dejas
- dziedāšana
- vakarēšana
- latviskās gadskārtas jeb godu svinības
- ugunskurs
- atvadu vakars.

TRĪSREIZTRĪS bibliotēka

Grāmatas, periodiskie izdevumi, konспекти un citi materiāli no metnes ieviržu un nodarbību vajadzībām, ieskaitot plašu bērnu grāmatu klāstu.

Citi TRĪSREIZTRĪS darbinieki:

- Zigis Miezītis - tautas deju un vakara programmu vadītājs
- Oļģerts Pavlovskis - vēstures-sabiedrības-politikas referents
- Jānis Peniķis - vēstures-sabiedrības-politikas referents
- Arnolds Ruperts - administrators
- Līga Ruperte - nometnes vadītāja
- Dagnija Staško - bibliotekāre, informācijas koordinatore
- Tupešu Jānis - nodarbību koordinators.

Eiropas vasaras skola "Rīga"

Minsterē

1981. gadā
no 26.07. līdz 17.08.

Rīga dimd, Rīga dimd!

1980. g. 8. novembrī

EIROPAS LATVIEŠU SADARBĪBA

Lielisku mūsu saimes kopības apliecinājumu piedzīvojām pagājušajā vasarā, kad Eiropas Vasaras skolas izveidē piedalījās daudzas latviešu organizācijas un privātas personas. Pēc EVS trīs nedēļu interesantajiem notikumiem un daudz prieka, tās 15 g.v. audzēkne Jana Tetera no Anglijas raksta *Jaunaudzē*: "Bija pieņācis šķiršanās brīdis. Bira asaras. Visi cits citu apkampa, apsoļādamies nākošajā gadā atkal satikties Vasaras skolā Minsterē."

Par spīti visām fināciālām un personāla sagādes grūtībām, šodien varam ziņot, ka EVS saime atkal satiksies nākošajā vasarā Minsterē Latviešu ģimnāzijas un internāta "Rīga" telpās laikā no 26. jūlija līdz 17. augustam. Anglijas latviešu Lesteres dziesmu dienu dalībniekus Minsterē gaidīsīm 28. jūlijā.

Līdz ar šo paziņojumu atsākam EVS 81 izveidi. Tādēļ lūdzam EVS 81 darbā pieteikties skolotājus, audzinātājus un saimnieciskos darbiniekus. Pēdējos gados tie nākuši no Eiropas zemēm un citiem kontinentiem. Pieminams, ka mēs rūpēsimies par jauno darbinieku teorētiskajām un praktiskajām apmācībām. Lai uzlabotu EVS darbības vispārējo situāciju, mēs iekārtosim pat mazo bērnu atpūtas dārzu, kurā EVS darbinieku bērni varēs pabūt, kamēr vecāki strādās EVS 81 saimes labā.

Aicinām arī vecākus atsākt jauniešu pieteikšanu, jo EVS 81 dalībnieku skaits būs ierobežots. Uzņemam jauniešus no 10 līdz 18 gadiem, kas spēj latviski sarunāties. Ja kādam ir valodas grūtības, ja ir mazliet jaunāks vai vecāks, var arī pieteikties. EVS latviešus nenoraida! Jaunieši aicināti ne tikai no Eiropas zemēm, bet arī no ASV, Kanadas, Austrālijas, Dienvidamerikas u.c..

Tāpat lūdzam līdzšinējos un jaunus EVS 81 talcīniekus neļiegt mūsu kopējam darbam fināciālo atbalstu. Tuvākas norādes sekos EVS 81 apkārtrakstos un latviešu laikrakstos. Lai Rīga dimd!

Izziņa un pieteikumi: I. Balodis, EVS "Rīga" administrātors
Wienburgstr. 56
4400 Munster
West Germany

LATVIEŠU GADA SVĒTKI UN TAUTAS PARAŽAS

Māra Rozīte

Senais latvietis, būdams zemkopis un lopkopis, veidoja savu tuvāko apkārtni un sevi pašu, lai būtu saskaņā ar dabu. Lauku un mājas darbi ritēja saskaņā ar saules un dabas lieliem visu ietvērējiem ritmiem, un lai darbi veiktos, bija uzmanīgi jāvēro katra dabas sīkā parādība, jo tā kautko vēstī, gan par darbu, gan par cilvēku pašu, gan par gaidāmo nākotni. Svētki un svināmās dienas nav bijušas tik daudz vēltītas kādai vienai dievībai, bet drīzāk piemērotas senā latvieša zemkopja dzīvei. Šie svētki ar noteiktajiem pateicības upuriem, ziedojumiem un rituāliem bija primāri lauku, lopu, druvu un māju svētibai, kā arī savu tuvāko pasargāšanai pret ļaunu.

Pavasaris ir saules un dabas rīts, un pavasara svinamais posms sākas jau tūlīt pēc jaungada Teņa diena (1. janvāris). Teņos ēda cūkas pusgalvi, kā vai visās pavasara ievada svināmās dienās. Tāpat kā saules lēkts nosaka sekojošās dienas laiku, janvāris nosaka kāds būs gaidāmais gads: jauks janvāris ir uz labu gadu, miglains — uz slapju pavasari, silts — uz siltu maiju, auksts un sauss — uz karstu jūliju.

Metēnu mēnesī (februārī) laižas no kalna ar ragaviņām un tālu brauc ciemos, lai lini augtu gari. Ja putni vēl treknī, būs daudz sniega, bet ja Matīsa dienā (3. marts) nav nemaz sniega un ledus, tad vēl būs, ja vēl ir, tad kušis. Pavasarī kukaini un kustoņi mostas īpašās dienās — Ģertūdes (17. marts) un Benedikta (21. marts) dienās. Ja Ģertūdes dienā iet uz upi bez saules mazgāties, nemetas blusas. Ja pavasarī izejot ārā un pirmo akmeni paceļot zem tā atrod skudru, tad būs svētīgs gads, ja atrod tārpū — tukšs gads. Kādu pavasarī redz pirmo tauriņu, tāda tai vasarā dzīve. Ja gaišu vai baltu tauriņu redz, tad dzīve priecīga; ja melnu, tad bēdīga dzīve un pat nāve sagaidāma. Dzeltens tauriņš ir uz kristībām. Par vardi arī daži vērojumi. Kad vardi pavasarī pirmo reizi redz uz sauszemes, tad govīm būs maz piena, un redzētājam to gadu šāpēs acis, bet ja varde ūdenī, tad govīm daudz piena.

Pavasara saulgriežu svētku sākumā Māras dienā (25. marts) steidz ātri celties un mazgāties tekošā ūdenī pirms saules lēkšanas, lai lācis, kurš mostas šai dienā, neatdotu miegu. Jaunavām šai dienā jāmazgājas strautā, lai seja cauru gadu butu sārta un skaista. Skaistumam visvairāk palīdz rituālā mazgāšanās, kas saistīta ar ticējumiem par ūdens sevīško spēku zināmās dienās, visvairāk pavasarī, kad mostas zeme un ūdeņi. Bet Māras dienā nedrīkst sukāt galvu, jo iemetās pinkas.

Agra celšanās raksturīga arī Lieldienu nedēļai un pašām Lieldienām, uz kurām daudz kas pārņests no senākajiem pavasara svētkiem. Pavasara sākumā arī gavilēja kalniņā — kliegšana ir svētfibas piesaukšanas akts. Lieldienu rītā meitām jāiet gavilēt, uz kuru pusi atskan atbalss, no turienes gaidāmi precinieki.

Lieldienas raksturo olas, kā saules un pavasara simbols, pūpola zars, ar pēršanos veselībai un šūpošanās. Šūpošanās ir, lai lini un kaņepes aug līdzīgi, arī lai odi un knišļi neēstu. Šūpojās līdz atsvētei, kad šūpoles svinīgi nojauc un sadedzina, lai raganām nebūtu kur šūpoties.

Lieldienās dzina putnus — lai lopi nenosprāgtu, lai vilki nenāktu mājās. Putni nozīmējot laumas, raganas. Pēc dzišanas, dzinēji līgodami gājuši uz ciemu, uz šūpoļu vietu, kur mieloti ar alu un brandvīnu, gājuši trīsreiz ap šūpolēm. Kad Lieldienas ar dziesmām sagaidītas, tad visi izklīduši. Otrās Lieldienās notika pautu šaušana — to dara puīši barā, dziesmu saucējs iet ar olu vāceli. Ar dziesmām visi sapulcējušies pie šūpolēm, kur novārijuši olas, gājuši atkal trīsreiz ap šūpolēm un tad pa olai metuši pāri šūpoļu dziedrām. Lai labība labi augtu, Lieldienu naktī jāsadedzina pirts slotas un velējamās vāles un pelni jāizkaisa pa tīrumu.

Lieldienās svētītās maizes, gaļas un piena drupanas nes un aprauš zemē, lai nebūtu pērkona un krusas.

Pavasara svētku saprašānā vēl jāpievieno Jurģi (23. aprīlis) un Ūsiņa diena ar pirmo pieguļu un lopu ārā laišanu no kūts. Jurģi esot viena no siltuma dienām: Dievs iesviedis trīs aukstuma akmeņus Jēkaba, Mikelja un Mārtiņa dienā, bet ārā tos ņemot Jurģos, Vasarsvētkos un Jāņos.

Jurģos no rīta nevienam nav brīv no mājas ārā iet, kamēr saimnieks nav mājas apstaigājis. Pirms saules lēkšanas viņš ņem melnu gaili, to nokauj, ar asinīm iet pret sauli ap visām ēkām, asinis lej cimdā, ko sveiž pār jumtu.

Pirmo reizi lopus ārā laižot, noliek olu kūts durvju priekšā, ja ola lopiem iznākot, paliek nesamīta, lopi to gadu paliks veseli. Bet ganam lopus laižot nevajag stipri kliegt, jo tad vasarā nākot daudz vilku. Pieguļā olas vāra Ūsiņa upuram.

Jurģos, sākot ar 18. gadsimtu, laukstrādnieki parasti mainīja savu darba vietu un gāja pie cita saimnieka. Sakarā ar to tautā bija dažādi ticējumi, domāti saticībai un svētībai. Lai svētība nepaliek vecā vietā, aizejot labi jāizmēž dzīvojamās telpas, bet jāatstāj visas karotes, lai bads nenāk līdz. Ja Jurģu rītā uzkāpj kokā un klieudz "Šurp mieži, šurp auzas", tad kaimiņiem neaug, bet kliedzējam divkārtīgi. Lai neaug nezāles, laukā aprok dzīvu kaķi un Jurģu rītā pirms saules saimnieks pliks pārdzen pār tīrumu krustiski vagas.

(turpinājums sekos)

Vēres:

Latviešu gada svētki, Prof. K. Straubergs

Latviešu tautas paražas, Prof. K. Straubergs

Latvju enciklopēdija

DZEJA

PIRMS UN PĒC MADRĪDES

Sarma Muizniece

Pienāk paciņa no Latvijas.
Vidēja lieluma, cieta —
kārtīgs kukulis.
Drošvien, ka būs grāmatas iekšā —
varbūt šī gada "Dzejas Diena".

Protams,
plēšu —
plēšu paku vaļā!
Tik ātri kā var plēst,
lai būtu prieks plēst,
bet lai tomēr galīgi nesaplēš.
Plēšu,
plēšu.

Bet pag,
kāpēc pirksti vairs neplēš?

Paskatos —
pape brūna tikai no ārpuses.
Iekšā
stabule
atīta kā karā ievainota kāja.
Asiņainās lupatās ietīta.

Tās taču vectēva zeķes!

Drusku dusmīgi,
drusku bailīgi pabakstu,
kā knapi beigtu zaķi, ko suns no meža
pagalmā atvilcis
jau galvu apgrauzis.

Asinis nav sarecējušas.
Nav tumši brūnas kā kalni
uz ģeografiskās kartes.
Tās vēl sarkanas,
kā lielceļi uz tās pašas kartes.
Lielceļi uz kartes sarkani,
bet tos nesajauktu ar dabu.

Asinis nav dabas gadu simts.

Atī stabule mitrumā satrūdējusi.
Asinis nav stabuļu gadu simts.

Man tikai redzu kastē
to sūtīto —
manu balsi . . .

izgērbies

* * *

Juris Rozītis

Kad es iekāpu desmitā trolejbusā
Un cenšos vienam neuzkrist
Man uzglūn kāds Tēvijas kara invalīds
Niknu lāstu izmet kāds komjauneklīgs indivīds
Uz kājas uzkāpj kāds kolhoznieks
Dunku sārā iegrūž kāds pirmrindnieks
Tie visi mani šurp turp stumj un grūž
Tad man uznāk vecais nekompostētās biļetes blūzs.

Un kad es ieeju Dailes teātrī
Tad mani aiz apkakles saķer Stalina sievas māte
Kas garderobē dežurē
Manu apģērbu stingri kontrolē
Manu mēteli pārmetoši konfiscē
Manu biļeti rūpīgi inspicē
Un kaut ko man dusmīgi krieviski rūc
Tad man uznāk vecais nīponemaju blūzs.

Kad es uzmostos modernā viesnīcā
Kam sienas elektronisku ķirinjū izgrauztas
Kur radio nevar izslēgt
Kur silto krānu nevar atgriezt
Kur telefons nakts vidū zvan'
Svēšas balsis atejas caurulēs skan
Kur pa spraugām zem logiem Leņina dvaša mūžīgi pūš
Tad man uznāk vecais nīponemaju blūzs.

ŠAUBU SKAISTUMS

Valda Mora

(no LAIKS, 1980. g. 22. martā)

Neiesalsti savā pārlicībā,
Šaubu ugunis dedzina viskarstāk:
Dažādību skaistums ir visskaistāks,
Neatrastais smeldz un gruzd visdziļāk.
Meklētāja vaigs visilgāk staro.
Patiesības kalns ir neatrodams,
Bet, to meklējot, mūžs kļūst par dziesmu.
Neiesalsti savā pārlicībā,
Lai arvien tev paliek kāda jauda,
Kāda nezināma, skaista varbūtība.

1980. g. 30. novembrī

LATVIEŠU GAIŠAS PARĀZAS Izģērbies

Sarma Muižniece, IZĢĒRBIES, apgāds Ceļinieks, 1980. g., 121 lpp, \$US5.50

Ar krājumu IZĢĒRBIES trimdas 35. gadā mūs sveic trimdā dzimusi un trimdas papildskolās un vasaras kursos, Minsteres ģimnāzijā un Divreizdivi, jaunatnes kongresos un dziesmu svētkos, barā un uz savu roku, Jāņos un budejos, Latvijas braucienā un tad vēl – gandrīz aizmirsās! – savas dzimtās Amerikas skolās, gleznu galērijās, teātros, parkos, ielās, mežos, kalnos, ūdeņos un debesīs skolojusies jauna latviešu dzejniece – Sarma Muižniece.

Tas viss pieminams, jo tas viss viņas tematikā un tonī viscaur jūtams. Tā ir ļoti tieša un ļoti aktuāla dzeja, kā spītniecības, kā negantniecības izaicinājums – un reizē ļoti intīma un personīga. Tā tiecas atkailināt lietas un vietas un cilvēkus – un tomēr saglabāt ik lietas, ik vietas, ik cilvēka noslēpumu. Īpaši interesantu un visu padara viņas aumaļainā temperamenta saspēle ar tikpat aumaļainu iztēli. Rezultāts ir dzejoļi pilni pārsteigumu, dzejoļi ar negaidītu sākumu, negaidītu attīstību un negaidītām beigām. Un tomēr fantastikai par spīti tie turas kaut kādā īstenībā – jaunatklātā īstenībā, kurā ieraugam paši sevi, savu trimdu.

Grāmatu var pasūtīt tieši no apgāda Ceļinieks, P.O. Box 32475, Detroit, MI 48232, U.S.A.. Cena \$US5.50, plus \$1.00 sūtīšanas izdevumiem. Čeki un naudas pārvedumi rakstāmi ASV dolāros uz Latvian Youth Lit. Soc. Ceļinieks vārdu.

Īsteni taisījos iespīest savu pirmo dzejoļu krājumu jau 1978. gadā. Lielā sajūsmā aizlidoju pie viena no trimdas labākajiem dzejniekiem ar sagatavotu manuskriptu rokā. Sekoja:

IZĒŠANĀS CAURI KRĀJUMAM

Dažiem dzejoļiem turpat uz vietas
nocirta galvas vai kāju pirkstus.

Citus dzejoļus iesauca armijā,
kur tos galīgi nomocīja un nošāva.

Citiem norāva tik daudz drēbju,
ka tie paši no kauna kaut kur paslēpās.

Daži tika ielikti aploksnē
un aizsūtīti uz institūciju,
kur mēģina palīdzēt prātā sajukušiem.

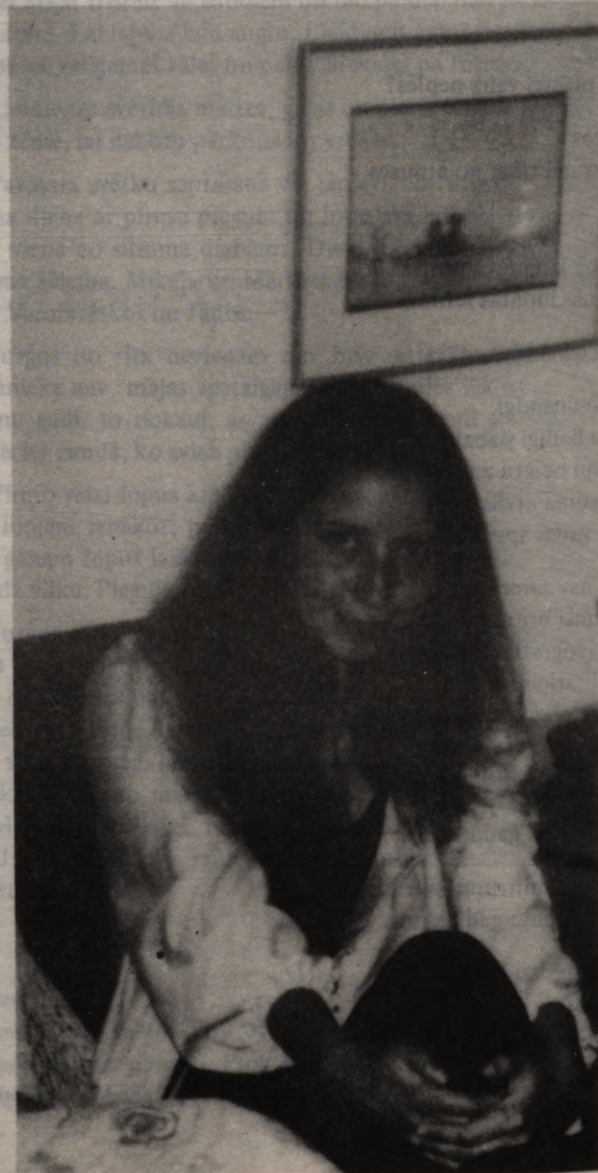
Dažus “netišām” ielika krāsni kopā ar siermaizītēm.

Ar pāris bija jānosīt kāds ziņkārīgs zirneklis,
kas līda pa sienu.

Pāris citu tika parocīgi atstāti pie telefona,
līdz tie kļuva par nevērtīgu klaču sarakstu.

Bet atlikušie dzejoļi
tika nosūtīti pazemē
ar instrukcijām augšāmcelties,
kad tie savas kļūdas būs nožēlojuši –
un apsolījušies laboties.

SARMA MUIŽNIECE dzimusi 1960. g. Kalamazū, ASV. Sarmas asimilēšanos Amerikas kultūrā un valodā piebremzējusi Kalamazū latviešu skola, Rietumkrasta vasaras vidusskola Kursā, Minsteres latviešu ģimnāzija, Rietummičigenas universitātes Latviešu valodas kursi, viņas vecāki, latviešu dzejnieki, studenti un citi, kas iegriezušies “muižā”, viņas brālis un droši vien arī vecās mātes Rutas Skujiņas gars, kas vēl kādreiz piestāj muižas garāžā, kur viņa pa studiju laiku dzīvo. Sarma trešo gadu studē mākslu un politiekonomiskās attiecības (Public policy) Kalamazū kolledžā. Sarma ir bijusi redaktore *MLĢ Afišām* (1976-77), *EVS Tornim* (1979), *RMU latviešu valodas studiju Etnografam* un palīgrektore *RVV Kursas kriptiņām* (1975). Viņa ir publicējusies šajos izdevumos, kā arī *Jaunajā Gaitā*, *Vācijas Latvijā*, *Austrālijas latvietī* un *Pēdējā laikā* un publiski lasījusi savus dzejoļus latviski vairākos dziesmu svētkos, dažādos dzeju vakaros, rītos, kongresos Amerikā, Kanadā, Eiropā un Austrālijā, kā arī angļiski Kenjona kolledžā Ohaijo un Internacionālā sieviešu dienā Kalamazū. Ar šo gadu Sarma Muižniece ir arī LARA'S biedre.

VĒL BRĪDIS PĒC TAM

Andris Bergmanis

(no Literatūra un māksla 1980. g.)

Dziesmu un deju svētku karogs jau bija nolaists, skatītāju tūkstoši sāka izklīst, daļa koru devās atpakaļ savā ikdienā, kura ar deju un dziesmu kariem, ar triju dienu koncertiem "Daugavas" stadionā un Lielajā estrādē kādu laiku tomēr būs neikdieniskāka. Šie svētki nu palikuši katrā to dalībniekā. Arī skatītājā?

Bet bija vēl kas ārpus oficiālās svētku programmas, kaut kas stihisks, tomēr likumsakarīgs. Tā bija cilvēku negriba šķirties. Šķirties no dziesmas un vienam no otra. Pavisam svešiem cilvēkiem vienam no otra. Un "pūtēju kara" uzvarētājs Studentu pūtēju orķestris iet lielā jandālā pa estrādi augšup lejup, un tas ir viņu prieks par uzvaru. Tie, kas no lietus nav bijušie, ir viņu priekā. Kāds skatītāju tūkstotis ir arī "Dziedoņa", "Minjonas", "Ausmas" priekā. Sākumā stihiski, vēlāk jau katrs sava diriģenta pamīšus diriģēti, šie kori dzied savu Tautasdziesmu.

Es pirmoreiz uz Dziesmu svētku estrādes. Priekšā solu rindas, kurās it kā saplūst ar lietus piebriedušām debesīm. Skatītāji kā mazas saliņas starp zemi un debesīm. Tie, kas nav aizgājuši. Bet aizvien jauni un jauni nāk uz estrādi, nāk uz korjiem, nāk uz dziesmu. Vēl augstāk par mani — "Pie tēvu zemes dārgās ķeris klāt, to turi ciet ar visu savu sirdi", Emīls Dārziņš un "Dziedonis". "Dziedonis" un Kokars. Tad viens no Kokariem lielajā dziesmu svētku diriģentu bīnē. Ar lietus piebriedētajām debesīm un krēslu saplūstošs. Nu dzied skatītāju un Dziesmu svētku uzvarētāju apvienotais koris. Nu tu vienreiz pats jūti diriģenta rokas mājienu spēku. Nu tu pats vienreiz esi lielajā Dziesmā iekšā. Kā tobrīd apskaudi tos dziedātāju tūkstošus, kuri trīs dienas pakļāvās diriģentu Rokām! Katru balss tūkstošdaļiņu, kura saplūda vienā no pasaule lielākajiem korjiem! Nē, ne jau Rokām pakļāvās balsis. Diriģentu dziesmapmātajām dvēselēm. Savām dvēselēm, kuras trīs gadus bija tiekušas uz Dziesmu.

Tad ceļš cauri Mežaparkam uz tramvaja pieturi. Starp jauniešiem arī pa kādai sirmai galvai, pa kādai dzīvesgudri grumbainai sievietei. Un katram mutē dziesma. Saplūda it kā sveši cilvēki dziedot. Tu, svešais man priekšā, jūs, svešie aiz manis, vairs neesat sveši. Vienu gājuma sprīdi (ceļa un mūža) mēs esam bijuši kopā. Blakus — plecu pie pleca, balsi pie balss. Pie tramvaja pieturas stāvējuma. Satiksmes darbinieki rūpējas, lai klausītāji bez liekas grūtišķības nokļūtu mājās. Bet nekādas grūtišķības nebija. O, šie darbdienu rīti, kad cilvēki reizēm zaudē savu cilvēcību, lai tikai par minūti ātrāk tiktu satiksmes līdzekļi! Te dziedoša, savstarpēji organizējusies cilvēku kopa mierīgi gaida savu kārtu. Bet kas, kas jau tramvajā, māj palicējiem. Pretī roku mežs caur stiklu. Tad esiet vienmēr tādi kā kopīga dziesma!

Pirmoreiz biju šādā tramvajā. Augums pie auguma, bet neviens nēģra vārda. Nekādu nu jau par pierastām kļuvušu rupjību, jo tā tad — ar Dziesmu braucot un no Dziesmas braucot, var būt atšķirība? Dzirdu kādu sakām: "Vajadzētu tā ik rītu, uz darbu braucot, dziedāt." Ne jau viens vien dziedošais tramvajs kursēja tovaru no Dziesmas uz pilsētas centru. Un pieturās atkal roku mācītājiem. Dvēseliski saskārieni caur attālumu. Cik bieži savā ikdienā mēs izjūtam šos saskārienus? Laikam jau par maz dziedam. Par maz dziedot attīramies. Un kas teica, ka jaunatne nezina Tautasdziesmu? Cik tīri tā skanēja tajos dziedošajos tramvajos! Arī mēs, kurus daba ar tīrbalsi nebija apveltījusi!

Pie Majakovska bulvāra Pārdaugavā mēs, kāds desmits, esam palikuši, un nu arī mana kārta izkāpt. Tā mēs sadalījamies pa pieturām. Vēl pārdesmit roku mājienu atvadu sveicienam. Grūti bija uzrakstīt vārdu "sadalījamies". Vai tad tuvais var sadalīties? Ieprolicējusies manī paliek tās dziedošās sievietes seja, kura gandrīz ik dziesmu aizsāka. Daugavmalā izkāpa bariņš jauniešu, un arī viņi palikuši manī. Cik ilgi? Varbūt, ka līdz nākamajam dziedošajam tramvajam, līdz nākamajiem Dziesmas svētkiem?

Par maz mūsos pašos svētku.

REĀLISMS RĪGĀ

Juris Kronbergs

Vecajā viesnīcā, kas senāk dēvēta tā "visi ceļi ved uz ..." vārdā, tās pusjaunā bārā kur pulcējas jaunie dzejnieki un *interesenti*, turpat, pie pudelēm aplāta galda kāds priekšzīmīgi enerģisks jauneklis man jautā:

— Vai jums tur ārzemēs latviešu nav tikai tāds hobijs?

Es saku:

— Es rakstu dzeju latviešu valodā, lasu grāmatas, runāju ar sievu un bērniem latviešu valodā, un ja satieku kādu latvieti uz ielas Los Andželosā, Vladivostokā, Stokholmā vai Rīgā, runāju ar viņu latviski (jā, jā, latviešu tautasdziesmas, tās dziedu latviski), bet ar **latvietību** tiešām nenodarbojos — un hobijs, mans vienīgais hobijs ir Dzīve, tādā nozīmē, ka ar to nodarbojos turpat vai katru dienu kaut neviens man par to nemaksā, "saki vecīt, vai tavas nieres, plaušas, kuņģis, pēdas nav tikai tāds hobijs?"

Un kamēr šī saruna notika, Rīga kļuva vēl mazliet sirmāka, koki mazliet slapjāki (bija reti lietaina vasara).

LJAA rakstu darbu sacensība jauniešiem

Leņina ielā 1
(bijušais Brīvības bulvāris)

Sveiks tautieti!

Mans brālēns no Austrālijas viesojās pāris dienas šeit Rīgā. Mums bija interesantas, bet īsas pārrunas, un sakarā ar tām man ir izraisījusies daži jautājumi par latviešiem trimdā.

Es saprotu, ka jūs esat ļoti maza minoritāte citu iedzīvotāju starpā. Kā jūs spējat uzturēt savstarpēju kontaktu? Vai jums ir kautkādas organizācijas galvenos latviešu centros? Ko tās dara?

Tā kā es esmu Latvijā dzimis un uzauzdis, jautājums man nepaceļas, vai esmu latvietis, vai nē (kautgan krievi mēģina iestāstīt, ka esmu viens no lielās padomju tautas). Vai jūs, kas esat trimdā dzimuši, kaut arī no latviešu vecākiem, uzskatat sevi par latviešiem?

Šeit Rīgā šad un tad iznāk ļoti neērti runāt latviski ar citiem jauniešiem, jo bieži draugu starpā ir kāds, kas nerunā pārāk labi latviski — kāds no brālīgām republikām. Arī nevar kuram katram uzticēties, ir drošāk neizlikties pārāk nacionālistiskam, tādēļ arī bieži jārunā krieviski. Kāda ir trimdas jauniešu sarunu valoda?

Dažās ģimenēs pat vecāki neliek saviem bērniem mācīties latviski, bet mēģina sakropļotā krievu valodā ar viņiem sarunāties. Šie cilvēki ir morāli salauzti, mēģina sev vai vismaz saviem bērniem "nopirkt" labāku dzīves stāvokli ar to, ka mēģina krievu virskundzībai pielabināties. Cik es saprotu, jums trimdā iet daudz labāk, jo esot modē runāt vairāk par vienu valodu. Vai visās latviešu ģimenēs runā latviski?

Nesen mans vecākais brālis atgriezās no dienesta armijā. Urālu kalnos viņš iemīlējās kādā krievietē. Izskatīga meita, bet tomēr esmu bēdīgs par to, jo viņš vairs nemaz negrib runāt ar manīm un maniem draugiem un ir tagad atradis citus, krievu draugus. Jauktās laulības šeit parasti atsvešina latvieti no latviešu draugiem. Tas pie jums arī notiek, bet cik lielā mērā?

Jūs atrodaties otrā zemes puslodē un gada laiki tāpēc apgriezti. Vai jūs vēl arvien svinat tautas svētkus? Šeit Jāņos mēs izbraucam uz laukiem un cauru nakti līgojam, bet kā jūs to darat ar tik garām naktīm un drošvien nepatīkamu laiku? 18. novembri un Ziemassvētkus jums gan laikam ir vieglāk svinēt kā mums (šeit tie ir aizliegti)?

Ceru, ka jūs man atbildēsiet šos svarīgos jautājumus. Gaidu drīzu atbildi.

Ar sveicieniem,

Janis Berzins

Šinī vēstulē ir deviņi jautājumi par trimdas dzīves problēmām. Rakstu darbu sacensība sastāv no šo jautājumu iztirzāšanas un atbildēšanas. Atbildes jāiesūta vēstules formā. Var atbildēt visus jautājumus, bet minimums ir atbildēt piecus. Darbam jābūt vismaz trīs lapaspusšu garumam un var sasniegt sešu lapaspusšu garumu, bet ne garākam par 2000 vārdiem. Darbi jāiesūta anonīmi ar segvārdu līdz 1981. g. 3. aprīlim, klāt pievienojama aploksne ar to pašu segvārdu un dzimšanas datumu ārpusē un vārdu un adresi iekšpusē.

Darbi ir sūtāmi —

LJAA Adelaides nodaļas priekšsēdim

Pēterim Dārziņam

27 Aroha Tce,

BLACK FOREST, SA 5035

Darbus vērtēs trīs vecuma grupās —

pirmā grupa no 12 līdz 16 gadiem

otrā grupa no 17 līdz 20 gadiem

trešā grupa no 21 līdz 35 gadiem

(vecums 3. aprīlī)

Žūrijas komisijā ieies viens loceklis no katras organizācijas, kas šo sacensību ir finansiāli atbalstījuši. Žūrijas komisijā arī būs pārstāvēta Latviešu jaunatnes apvienība Austrālijā. Žūrijas lēmums būs galīgs. Iesūtītie darbi pāriet LJAA īpašumā.

Godalgas būs pasniegtas LJAA pirmā kongresā un tiks paziņotas avīzēs.

Katrai grupai ir paredzētas četras godalgas.

12 - 16 g.	17 - 20 g.	21 - 35 g.
\$50	\$100	\$100
\$30	\$ 50	\$ 50
\$20	\$ 25	\$ 25
\$20	\$ 25	\$ 25

7. KANADAS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI

KORU KOPKONCERTS

Kopkora koncertam līdz šim pieteikušās 39 dziesmu vienības ar 1237 dziedātājiem. No daudziem koriem ienāk ziņas, ka tie savos pavasara koncertos paredzējuši dziedāt Toronto dziesmu svētku dziesmas un arī kantātes. Rīcības komiteja ļoti apsveic kādu kopkora koncerta kvalitātes celšanai ļoti nozīmīgu un no šī viedokļa apzinīgu rīcību un cer, ka to darīs arī vēl citi kori, kas par to vēl nav izšķīrušies.

Dziesmu krājums nu ir koru rīcībā no pagājušā gada marta un tādēļ būtu dabīgi, ka liela daļa no programmas jau visiem būs apgūta. Tiem koriem, kas kādu iemeslu dēļ dziesmu iestudēšanu tomēr vēl nemaz nebūtu sākuši, lūgums nu gan sākt to darīt nekavējoties, pie tam ķeroties tieši pie kantātēm un grūtākām dziesmām, jo atstājot to mācīšanās pēdējam brīdim, dziedātājiem var nozīmēt vēl nedrošību, vai pat balsu nezināšanu stāvēt svētku koncertā publikas priekšā.

Koncerta pavadijumus spēlēs Svētku simfoniskais orķestris, sastāvošs no Toronto simfoniskā orķestra mūziķiem. Galvenā soliste – Melita Mičule, kura dziesmu svētku koncertos liekas būs visvairāk nodarbinātā māksliniece.

GARĪGAIS KONCERTS

Garīgajā koncertā dziedās 220 dziedātāju apvienots koris, sastāvošs no 3 ev.-lut. un 5 baptistu draudžu koru dalībniekiem. Spēlēs stīgu orķestris, papildināts ar flautu un timpāniem. Ērģeņu spēlēs māksliniece Anita Rundāne. Diriģēs Rudolfs Kalnmals un Arvīds Purvs.

Programmā būs gan trīs mūsu mūzikas klasiķu kora dziesmas, bet galvenais uzsvars likts uz plašāka rakstura vokāli-instrumentāliem skaņdarbiem. Viens no tiem – Dziesmu svētku rīcības komitejas pasūtīnāts – būs Arvīda Purva *Laiks*, korim un orķestrim un ērģelēm. Tāpat jaunums būs Jāņa Kalniņa pagājušā gada dienā komponētā *Jūsu sirdis lai neizbīstas*, līdzīgam sastāvam.

Plašāka klausītāju saime vēl nebūs dzirdējusi arī J. Kalniņa 2. simfoniju ērģelēm, kā arī lielāko skaņdarbu programmā – Viktora Štāla sešdaļīgo *Pateicības kantāti*, korim, divi solistiem, orķestrim un ērģelēm. Kantātes solisti: Melita Mičule – mecosoprans un Alberts Vītols – baritons.

SIMFONISKAIS KONCERTS

Simfoniskā koncerta programmā būs reprezentēti latviešu komponisti no dažādām paaudzēm, sākot ar Alfrēdu Kalniņu (*Mana dzimtene*) un beidzot ar Daci Štauveri-Aperāni, kuras simfoniskā poēma – dziesmu svētku rīcības komitejas pasūtīnāts – pieredzēs pirmatskaņojumu. Pirmo reizi atskaņos arī prof. T. Ķeniņa tikko pabeigto 7. simfoniju ar mecosoprana solisti, kuru dziedās Melita Mičule. Tāpat pirmatskaņojums būs koncerta diriģenta – Alfrēda Štromberga paša kompozīcijai – *Tautas deju uvertīrai*. Koncerta noslēgumā Artūrs Ozoliņš no Latvijas parādīs savu internacionālās koncertzālēs rūdīto virtuozitāti un mākslu, spēlējot Jāņa Mediņa koncertu klavierēm un orķestrim. Svētku simfoniskais orķestris sastādīsies un Toronto simfoniskā orķestra mūziķiem.

IZLASES KONCERTS

Izlases koncerts būs sava veida pirmreizīgs notikums: tajā pirmo reizi trimdas dziesmu svētkos uzstāsies 8 latviešu mākslinieku kameransamblis.

Prof. T. Ķeniņš īpaši šim gadījumam komponējis Kamerkoncertu klavierēm un instrumentālam ansamblim, bet V. Baštiks – rīcības komitejas pasūtīnājumā – ansamblim un sieviešu korim Zīle komponējis plašāku darbu *Dziesma*, I. Gubiņas teksts, kas abi pieredzēs pirmatskaņojumus. Bez tam ansambļa mākslinieki dažādās mazākās sastāvu kombinācijās un reizēm kopā ar dziedoni Melitu Mičuli atskaņos citus J. Kalniņa, A. Jēruma, T. Ķeniņa, A. Akolo-Kulaka, A. Vītola un P. Aldiņa kamerģitaras skaņdarbus, no kuriem arī P. Aldiņa – *Dziesmu cikls mecosoprānam, altvijolei un klavierēm* – dziesmu svētku rīcības komitejas pasūtīnājums – piedzīvos pirmatskaņojumu.

Koncertā piedalīsies: Melita Mičule – mecosoprans, Rasma Lielmane – vijole, Voldemārs Ruševics – vijole, Artūrs Jansons – altvijole, Džilla Vītola – čello, Jānis Beloglazovs – sen-kontrabass, Lalita Saliņa – flauta, Edgars Lindts – klarinete un Rita Strautiņa un Pēteris Zariņš – klavieres, DV sieviešu koris Zīle. Diriģenti Arvīds Purvs un Alfrēds Štrombergs.

JAUNO MĀKSLINIEKU KONCERTS

Jauno mākslinieku koncertā piedalīsies 7 jaunās paaudzes mūziķi no piecām ASV un Kanadas pilsētām: Lalita Saliņa – flauta (Bostona), Olīta Strazda – altvijole (Filadelfija), Margrieta Upeniece – arpa (Toronto), Edgars Kalns – trompete (Detroitā), Edgars Lindts – klarinete un klavieres (Čikāga), Rita Strautiņa un Pēteris Zariņš – klavieres (Toronto). Bez tam uzstāsies Daces Šmitas vadīts jauniešu vokāli-instrumentāls ansamblis (balsis, kokles, stabule, čello) pirmo reizi atskaņojot Guntara Geduļa 32. psalmu. Pirmatskaņojumu pieredzēs arī Dziesmu svētku rīcības komitejas pasūtīnājums – Imanta Mežaraupa sonāta flautai un arpai. Pārējie komponisti programmā: Hendeļis, Šopēns, Špors, J. Vītols, Alfr. Kalniņš, E. Melngailis, V. Dārziņš, T. Ķeniņš un A. Štrombergs.

JAUNDEJU SKATE

Jaundeju skate sastāv no jau godalgotām jaundejām, kā arī pirmuzvedumiem. Pirmuzvedumu dejas jau iepriekš izvēlētas un tikai labākās no tām uzņemtas programmā.

TAUTAS DEJU SACENSĪBAS

Tautas deju sacensību nolūks ir veicināt tautas deju pareizu izpratni un izpildījumu. Spraiģās sacensībās piedalīsies četru un astoņu pāru grupējumi.

TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMS

“No pagātnes nākotnē” ir tautas deju lieluzveduma tēma. Tautas deju lieluzvedums savā pagātnē ir pierādījis kā jaunatnes pulcinātājs. Arī šajos svētkos savu senatnes mantojumu būs apguvuši simtiem jauniešu. Bet dejas prieks ir vēl arī vecākajos gada gājumos. Kad senās dejas mīsiēs ar jaunākajām un kokļu skaņas ar orķestra sparū, varēsim brīvi ļaut vaļu Andreja Jansona mūzikālai iztēlei ceļojumā no senatnes uz nākotni.

Ozolīti, zemzarīti

Choreografija: Ēriks un Ileana Zvirbuli (30. KD Pertā, 1980. g.)

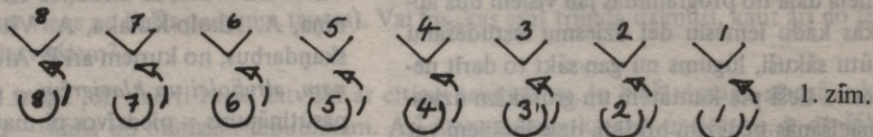
Mūzika: tautas dziesma, T. Dzītares aranžējumā; T. Dzītares komponēta II daļa

Dejotāju skaits: 8 pāri

UZNĀKŠANA

Pirmā daļa (I / 16t) – polka – Zēnu uznākšana

1 - 16 t. Zēni, ar polkas soli, uzdejo virknē no kreisās aizkulisēs. Sadotās rokas paceltas pāri galvai, rokās ozola zari (septiņiem labajās, astotajam kreisā), sejas pret skatītājiem. Pirmam un pēdējam brīvās rokas sānos (1. zīm.).

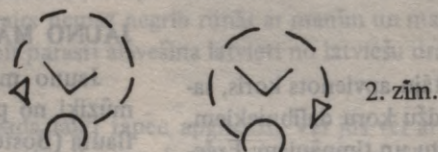

Otrā daļa (II / 16 t) – polka – Meiteņu uznākšana

1 - 8 t. Meitenes, sadevušās rokās, uzdejo virknē no kreisās aizkulisēs, sejas pret skatītājiem. Aizdejo līdz zēnu rindai, 8. t. atlaiž rokas, ieliek sānos, griežas pusapli pa kreisi, nostājās ar seju pret savu zēnu. Zēni stāv. (1. zīm.)

9 - 12 t. Meitenes apdejo 1x apkārt zēniem pa dejas ceļu. Pēdējā taktī, griežoties pa kreisi, nostājas zēniem priekšā. Zēni stāv.

13 - 16 t. Meitenes atkārtō 9 - 12 t. darbību, bet dejo pret dejas ceļu un pēdējā taktī griežas pa labi. Zēni stāv. (2. zīm.)

PIRMAIS GĀJIENS

Pirmā daļa (I / 16t) – polka

Pāri sadodas slēgtā roku satvērīenā, zēnam ozola zares labajā rokā.

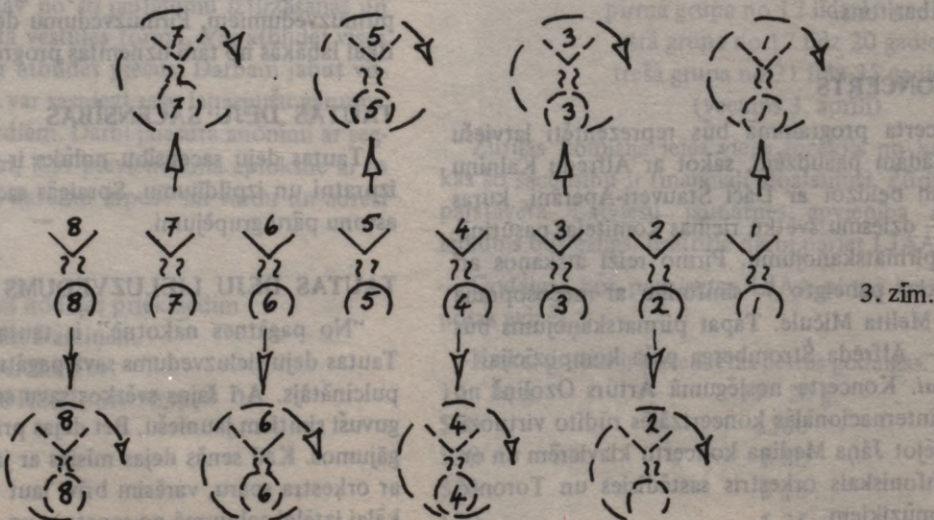
1 - 2 t. Nepāru skaitļa pāri (1, 3, 5, 7) dejo 2 polkas soļus uz skatuves aizmuguri, pāru skaitļa pāri (2, 4, 6, 8) dejo uz skatuves priekšu. (3. zīm.)

3 - 4 t. Visi apgriežas 1x pret dejas ceļu. (3. zīm.)

5 - 8 t. Atkārtō 1 - 4 t. darbību, bet šoreiz nepāru skaitļa pāri dejo uz skatuves priekšu un pāru skaitļa pāri dejo uz aizmuguri. Pēdējās 2 taktīs visi griežas 1x pret dejas ceļu.

9 - 12 t. Atkārtō šīs daļas 5 - 8 t. darbību.

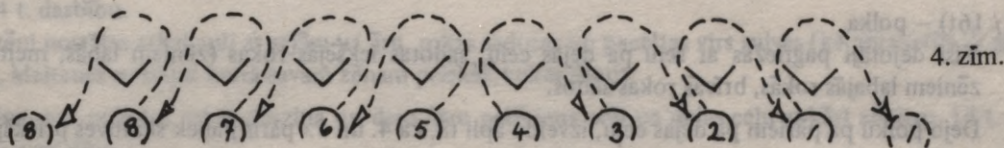
13 - 16 t. Atkārtō šīs daļas 1 - 4 t. darbību.

Otrā daļa (II / 16t) – polka

Zēni sadod rokas, paceļ virs galvas, ozola zari septiņiem labajā rokā, astotajam kreisajā. Pirmam un pēdējam brīvās rokas sānos. Meitenes stāv zēniem priekšā, rokas sānos.

- 1-4 t. 1., 2., 3., 4. meitene dejo ap savu zēnu pret dejas ceļu, un, griežoties pa dejas ceļu, nostājas pa labi stāvošās meitenes vietā (4. zīm.). 5., 6., 7., 8. meitene dejo ap savu zēnu pa dejas ceļu, un, griežoties pret dejas ceļu, nostājas pa kreisi stāvošās meitenes vietā (4. zīm.).

- 4-8 t. 2., 3., 4., 5., 6., 7. meitene atkārto šīs daļas 1-4 t. darbību. 1. un 8. meitene dejo 4 taktis uz skatuves aizmuguri un pēdējās 2 taktīs griežoties nostājas ar seju pret skatītājiem (1. griežas pret dejas ceļu, 8. pa dejas ceļu).

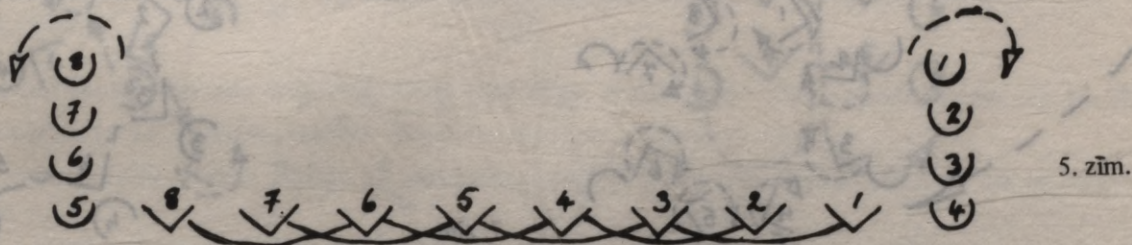
- 9-12 t. 3., 4., 5., 6. meitene atkārto šīs daļas 1-4 t. darbību. 2. un 7. meitene atkārto šīs daļas 4-8 t. 1. un 8. meitenes darbību.

- 13-16 t. 4. un 5. meitene atkārto šīs daļas 1-4 t. darbību. 3. un 6. meitene atkārto šīs daļas 4-8 t. 1. un 8. meitenes darbību. 1. un 2. meitene griežas uz vietas pret dejas ceļu. 7. un 8. meitene griežas uz vietas pa dejas ceļu.

Zēni – 1-14 t. stāv uz vietas, turēdami ozola zarus rokās virs galvas.

- 15-16 t. Zēni polkas solī sadejo ciešāk kopā, nolaiž rokas un sadod tās groziņa satvērienā. 1., 3., 5., 7. zēna sadotās rokas ir priekšā 2., 4., 6., 8. zēna sadotajām rokām. Ozola zari vēl labajās rokās. Pirmam un pēdējam zēnam brīvās rokas sānos.

Dejoņāji stāv kā rādīts 5. zīm..

OTRAIS GĀJIENS

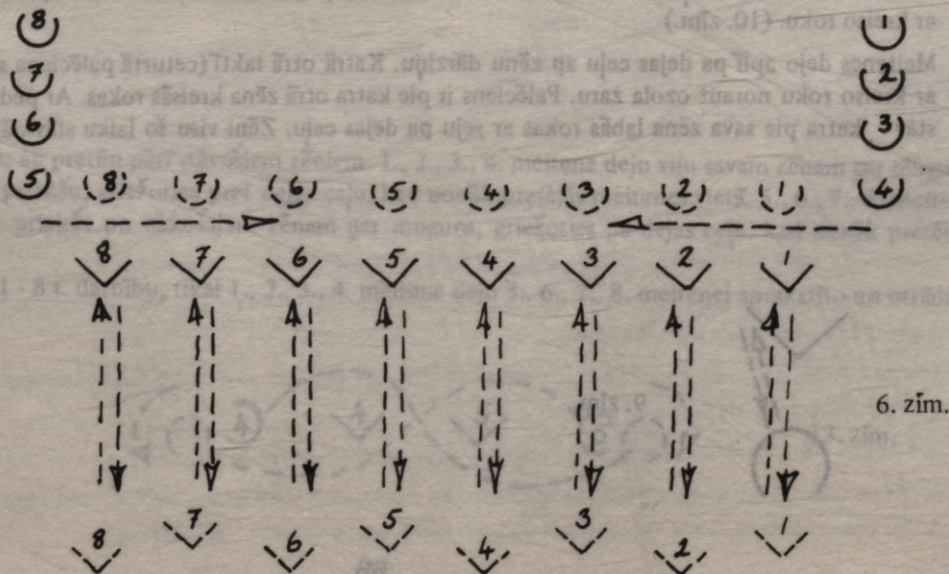
Pirmā daļa (I / 16t) – polka – zēni

- 1-2 t. Visi dejo 2 polkas soļus uz priekšu, 1., 3., 5., 7. zēni ceļ rokas uz augšu ar zariem virs galvas. Otrā rinda, 2., 4., 6., 8. patur sadotās rokas lejā.

- 3-4 t. Zēni dejo 2 polkas soļus uz priekšu, otrā rinda paceļ rokas virs galvas, pirmā rinda atlaiž un sadod rokas lejā.

- 5-6 t. Zēni dejo 2 polkas soļus uz priekšu, pirmā rinda paceļ rokas virs galvas, otrā rinda atlaiž un sadod rokas lejā.

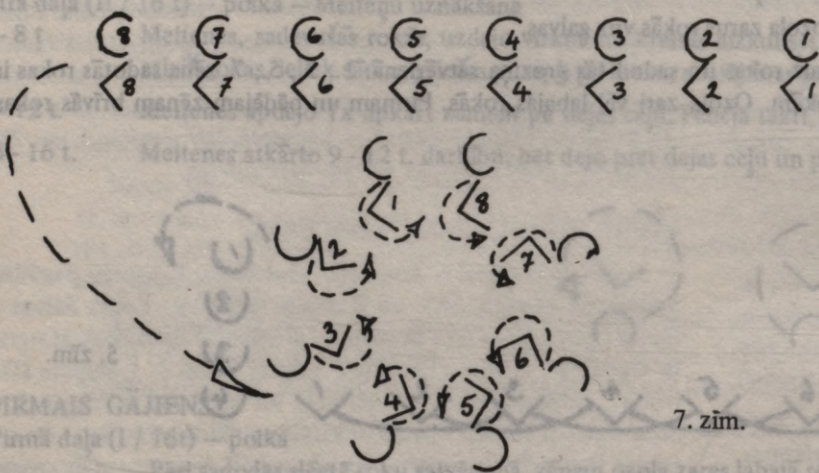
- 7-8 t. Zēni dejo 2 polkas soļus uz priekšu, pirmā rinda tur paceltās rokas virs galvas un otrā rinda paceļ sadotās rokas virs galvas.

- 9 - 16 t. Zēni dejo 8 polkas soļus atmuguriski līdz šīs daļas sākuma vietām (6. zīm.) turēdami ozola zarus rokās virs galvas, meitenes
- 1 - 12 t. Dejo polku uz vietas ar seju pret skatītājiem, rokas sānos.
- 13 - 16 t. Dejo polku uz priekšu, un iedejo rindā zēniem aiz muguras (6. zīm.).

Otrā daļa (II / 16t) – polka

- Visi dejojāji pagriežas ar seju pa dejas ceļu, sadotas iekšējās rokas (zēniem labās, meitenēm kreisās). Ozola zari zēniem labajās rokās, brīvās rokas sānos.
- 1 - 8 t. Dejo polku pa pāriem pa dejas ceļu, izveido apli tā, ka 4. un 5. pāris paliek skatuves priekšplānā (7. zīm.).
- 9 - 16 t. Pāris, sadevušies iekšējās rokās, apgriežas 2x polkas solī pa kreisi uz vietas. Ozola zars zēna labā rokā kopā ar meitenes roku (7. zīm.). Pēdējā taktī pāris atlaiž rokas. Zēni nostājas ar muguru pret dārziņa vidu, atkāpjas soli, sadod rokas un paceļ tās virs galvas. Ozola zars zēna labā rokā. Meitenes nostājas savam zēnam priekšā trīs soļu attālumā ar seju pret dārziņa vidu (8. zīm.).

7. zīm.

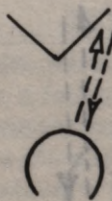

8. zīm.

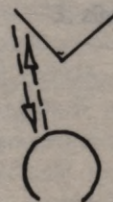
TREŠAIS GĀJIENS

Pirmā daļa (I / 16t) – palēciens – meitenes

- 1 - 2 t. Meitenes pieder pie zēna ar 4 palēciena soļiem, un 4. taktī palēkdamās augstāk, mēģina izraut ozola zaru no zēna kreisās rokas. Meitene rauj ar labo roku, kreisā sānos. (9. zīm.)
- 3 - 4 t. Meitene dejo 4 palēciena soļus atmuguriski atpakaļ vietā.
- 5 - 8 t. Meitene atkārt šīs daļas 1 - 4 t. darbību, bet šoreiz dejo pie zēna labās rokas un palecoties mēģina izraut ozola zaru ar kreiso roku. (10. zīm.)
- 9 - 16 t. Meitenes dejo aplī pa dejas ceļu ap zēnu dārziņu. Katrā otrā taktī (ceturtā palēciena solī) meitenes lec mēģinādamas ar kreiso roku noraut ozola zaru. Palēciens ir pie katra otrā zēna kreisās rokas. Ar pēdējo palēcieni (16. t.) meitenes stāv katra pie sava zēna labās rokas ar seju pa dejas ceļu. Zēni visu šo laiku stāv dārziņā, sejas uz āru, zari pacelti.

9. zīm.

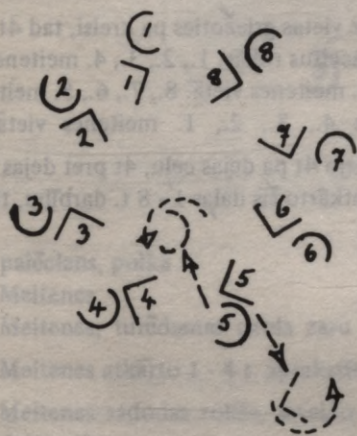

10. zīm.

Otrā daļa (II / 16t) – galops, palēciens

Zēni atlaiž rokas un nostājas ar seju pret dejas ceļu, kreisā roka sānos, labā saliekta plecu augstumā tur ozola zaru. Meitenes stāv ar seju pa dejas ceļu. (11. zīm.)

- 1-2 t. Zēni dejo 4 galopa soļus uz āru un strauji apgriežas pusapli pa dejas ceļu. Meitenes, rokas sānos, dejo 4 galopa soļus uz centru un strauji apgriežas pa dejas ceļu.
- 3-4 t. Atkārto 1-2 t. darbību, bet šoreiz zēni dejo uz centru un meitenes uz āru.
- 5-8 t. Atkārto 1-4 t. darbību.
8. t. beigās zēni nostājas atkal apli ar sejām uz āru, rokas sadotas un paceltas virs galvas (kā aprakstīts 2. gājiena 2. daļas 9-16 t.). Meitenes nostājas katra savam zēnam priekšā, rokas sānos.
- 9-16 t. Zēni stāv. Meitenes sadodas rokās dārziņā un dejo ātru palēcienu soli pa dejas ceļu apkārt zēniem, 16 t. atkal paliek stāvēt ar seju pret zēnu.

11. zīm.

12. zīm.

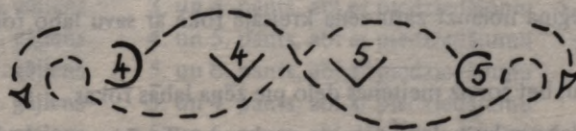
ČETURTAIS GĀJIENS

Pirmā daļa (I / 16t) – polka

- 1-4 t. 1., 2., 3., 4. zēni pagriežas pa kreisi, 5., 6., 7., 8. pagriežas pa labi un polkas solī dejo uz skatuves priekšu. Pirmā taktī 1., 2., 3., 4. zēni maina ozola zaru no labās rokas uz kreiso. Zēni sadodas iekšējās rokās – 1. ar 8., 2. ar 7., 3. ar 6., 4. ar 5., un paceļ sadotās rokas virs galvas, brīvās rokas sānos. Zēniem jāietur lielas atstarpes. 1., 8., 5., 4. meitenes dejo atmuguriski, lai nostātos saviem zēniem sānos. Dejojāji stāv kā rādīts 12. zīm..
- 5-16 t. Zēni stāv. 1., 2., 3., 4. meitenes un 5., 6., 7., 8. meitenes sadodas rokās. 4. meitene ved savu virkni dejas ceļa virzienā ap 4., 3., 2., 1. zēnu un 8. meitene ved savu virkni dejas ceļa virzienā ap 8., 7., 6., 5. zēnu līdz nonāk savās sākuma vietās (12. zīm.).

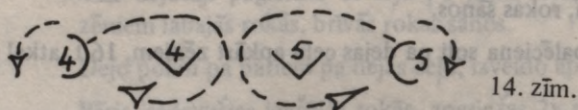
Otrā daļa (II / 16t) – polka

- 1-4 t. Meitenes dejo viju ap pretīm pārī stāvošiem zēniem. 1., 2., 3., 4. meitene dejo viju savam zēnam gar muguru un nākošajam zēnam gar priekšu, griežoties pret dejas ceļu, kad nonāk pretējās meitenes vietā. 5., 6., 7., 8. meitene dejo viju savam zēnam gar priekšu un nākošajam zēnam gar muguru, griežoties pa dejas ceļu, kad nonāk pretējās meitenes vietā (13. zīm.).
- 5-8 t. Atkārto šīs daļas 1-4 t. darbību, tikai 1., 2., 3., 4. meitene dejo 5., 6., 7., 8. meitenei aprakstīto un otrādi.

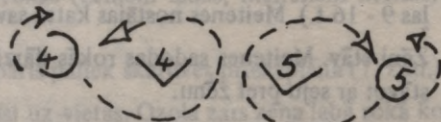

13. zīm.

- 9 - 12 t. 1., 2., 3., 4. meitene apdejo savu zēnu pret dejas ceļu un atgriežas savā vietā, kur apgriežas pa kreisi. 5., 6., 7., 8. meitene apdejo savu zēnu pa dejas ceļu un atgriežas savā vietā, kur apgriežas pa labi. (14. zīm.)
- 13 - 16 t. 1., 2., 3., 4. meitene apdejo savu zēnu pa dejas ceļu un atgriežoties savā vietā apgriežas pa labi. 5., 6., 7., 8. meitene apdejo savu zēnu pret dejas ceļu un atgriežoties savā vietā apgriežas pa kreisi. (15. zīm.)
- Šīs daļas beigās visi paliek stāvoņi kā rādīts 12. zīm..

14. zīm.

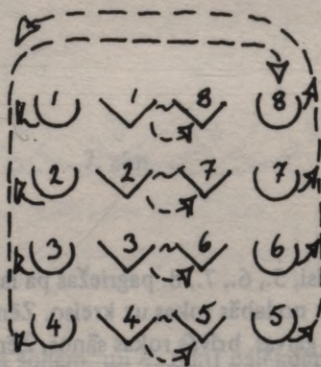

15. zīm.

PIEKTAIS GĀJIENS

Pirmā daļa (I / 16t) – polka

- 1 - 8 t. Zēni, kā 4. gājiena 1 - 4 t. aprakstītā satvērienā, dejo 4t polkas solī uz vietas griežoties pa kreisi, tad 4t griežoties pa labi. Dejo 1. ar 8., 2. ar 7., 3. ar 6., 4. ar 5., turēdami ozola zarus paceltus rokās. 1., 2., 3., 4. meitene apgriežas pa labi un dejo virknē pret dejas ceļu ap zēniem un nostājas 5., 6., 7., 8. meitenes vietā. 8., 7., 6., 5. meitene apgriežas pa kreisi un dejo virknē pa dejas ceļu ap zēniem un nostājas 4., 3., 2., 1. meitenes vietā. (16. zīm.)
- 9 - 16 t. Zēni, sadevušies dārziņos pa četriem – 1., 8., 2., 7. un 3., 4., 5., 6. – dejo 4t pa dejas ceļu, 4t pret dejas ceļu. Zēniem rokas sadotas virs galvas centrā. Ozola zari paceltajās rokās. Meitenes atkārti šīs daļas 1' - 8 t. darbību, tikai 1., 2., 3., 4. meitene izpilda 5., 6., 7., 8. meitenes darbību un otrādi.

16. zīm.

Otrā daļa (II / 16t) – polka

- 1 - 16 t. Meitenes atkārti 4. gājiena 2. daļas darbību. Zēni atkārti 4. gājiena 2. daļas darbību, bet pēdējās 2t 1., 2., 3., 4. zēns griežas pa labi, 5., 6., 7., 8. zēns griežas pa kreisi un izveido dārziņu, sadodas rokās un pacel tās augšā. Daļas beigās meitenes stāv zēniem priekšā. (8. zīm.)

SESTAIS GĀJIENS

Atkārti trešo gājienu.

SEPTĪTAIS GĀJIENS

Pirmā daļa (I / 16t) – polka

- 1 - 16 t. Zēni stāv, rokas sadotas virs galvas, ozola zars katram labajā rokā.
- 1 - 4 t. Meitenes, sākot ar labo kāju, dejo 2 polkas soļus uz priekšu un nostājas pretīm zēna kreisajai rokai. Tad meitene dejo 1 polkas soli pa labi un 1 pa kreisi.
- 5 - 8 t. Meitene palecas un mēģina nolauzt zaru zēna kreisajā rokā ar savu labo roku, bet kad neizdodas, griezdamās polkas solī atgriežas savā vietā.
- 9 - 12 t. Atkārto 1 - 4 t. darbību, bet šoreiz meitenes dejo pie zēna labās rokas.
- 13 - 16 t. Meitene palecas un ar labo roku nolauž daļu no ozola zara. Turēdama to labā rokā sejas augstumā, meitene griežas pa kreisi polkas solī ar skatu vērstu uz zariņu un atgriežas savā vietā (8. zīm.).

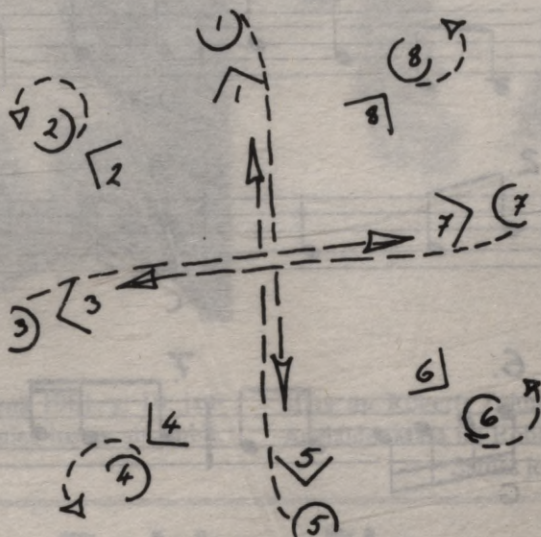
Otrā daļa (II / 16t) – palēciens un polka

1-16 t. Zēni stāv, kā aprakstīts 7. gājiena 1. daļā.

1-4 t. 1., 3., 5., 7. meitene dejo uz priekšu zem sava zēna paceltās labās rokas, cauri zēnu dārziņam un tālāk zem diagonāli pretējā zēna paceltās labās rokas. Paliek stāvot diagonāli pretējās meitenes vietā. 2., 4., 6., 8. meitene griežas 2x pa kreisi polkas solī uz vietas. (17. zīm.)

5-8 t. 2., 4., 6., 8. meitene izpilda 1., 3., 5., 7. meitenes 1-4 t. aprakstīto darbību. 1., 3., 5., 7. meitene griežas 2x pa kreisi polkas soli uz vietas.

9-16 t. Meitenes atkārto 1-8 t. aprakstīto darbību un atgriežas savās vietās.

17. zīm.

NOBEIGUMS

1/16t x 3) – palēciens, polka

Meitenes

1-4 t. Meitenes, turēdamas ozola zaru labā rokā, kreisā roka sānos, apdejo apkārt savam zēnam pa dejas ceļu (2. zīm.).

5-8 t. Meitenes atkārto 1-4 t. aprakstīto darbību, tikai šoreiz dejo pret dejas ceļu (2. zīm.).

1-8 t. Meitenes sadodas rokās, izveido dārziņu un turēdamas ozola zaru labajā rokā, dejo ar palēciena soli ap zēniem pa dejas ceļu.

1-8 t. Meitenes dejo dārziņā ar palēciena soli līdz nonāk savās sākuma vietās. Paliek stāvot ar seju uz dārziņa vidu, zars labajā rokā, kura izstiepta sev priekšā vidukļa augstumā, kreisā roka sānos.

Zēni

1-8 t. Zēni stāv ar seju uz āru, rokas sadotas un paceltas virs galvas. Ozola zars labajā rokā.

1-8 t. Zēni atlaiž rokas, bet nenolaiž, saņem ozola zaru abās rokās, griežas pa kreisi un ar polkas soli sadejo cieši kopā dārziņa vidū.

1-8 t. Zēni stāv cieši kopā dārziņā, turēdami ozola zarus paceltus virs galvas, bet mazliet uz priekšu.

NODEJOŠANA

1/16t) – polka

Nodejo virknē pa pāriem, kopīgi turēdami ozola zaru sadotajās iekšējās rokās.

PIEZĪME

OSOLĪTI ZEMZARĪTI var dejojot dziesmas pavādjumā, kā Rota to dejoja 30. Kultūras dienās Pertā. Sekojošā pantu secība atbilst katra gājiena pirmajai daļai.

Uznākšana	1. un 2. pants, abi ar piedziedājumu
1. gājiens	nedzied
2. gājiens	1. un 2. pants, abi ar piedziedājumu
3. gājiens	3. un 4. pants, abi ar piedziedājumu
4. gājiens	4. un 5. pants, abi ar piedziedājumu
5. gājiens	5. un 6. pants, abi ar piedziedājumu
6. gājiens	3. un 4. pants, abi ar piedziedājumu
7. gājiens	5. un 6. pants, abi ar piedziedājumu
Nobeigums	1. un 2. pants, abi ar piedziedājumu

I

1. 2. 3. 4.

5. 6. 7. 8.

II

1. 2. 3. 4.

5. 6. 7. 8.

1. Ozolīti, zemzarīti,
Kam tu augi lejiņā?
Aiju, aiju, aijajā,
Kam tu augi lejiņā?
2. Meitas tavus zarus lauza,
Kalniņāi stāvēdam's.
3. Laužat, meitas, ko laužamas,
Galotnītes nelaužat.
4. Lai palika galotnīte,
Kur putniemi uzņemties.
5. Tur atskrēja lakstīgala
Zeltītiem spārniņiem.
6. Tā nebija lakstīgala,
Tā bij' puīša līgaviņ'.

Naktsmāju tīkls

Lai latviešu jauniešiem atvieglotu ceļošanu un dotu iespēju satikties ar tautiešiem visās pasaules malās, ELJA izdod *Vispasaules naktsmāju tīklu*. Pēdējo reizi tas izdots 1978. gadā. Tagad ELJA nolēmusi sagatavot jaunu izdevumu, tā, lai visas adreses būtu aktuālas 1981. gada vasarā, uz 5. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresu.

Šī projekta īstenošanai mums nepieciešams Jūsu atbalsts. Tamdēļ lūdzam sniegt sekojošo informāciju, uzdodot vai/cik personām varat piedāvāt naktsmājas. Ja Jums tuvākā laikā paredzams mainīt adresi, lūdzu uzdodiet to adresi, kas būs aktuāla 1981. gada vasarā (jūlijā). Lūdzu rakstiet salasāmi.

Vajadzīgā informācija:

Vārds un uzvārds, adrese, kā tur nokļūt, telefons,

Cik var piedāvāt a) pārnakšņošanu ar guļamvietu (gulta, dīvāns, madracis) zēniem, meitenēm

b) pārnakšņošanu bez guļamvietas (klubkrēsls vai vieta, kur novietot līdzpaņemto guļammaisu) zēniem, meitenēm

c) izgādāt lētu pārnakšņošanu (pie paziņām, draugiem, jaunatnes mītnēs u.c.)

Uz cik ilgu laiku vari naktsmājas piedāvāt?

P.S. — naktsmāju devējiem nav nepieciešams piedāvāt gultas veļu vai ēdienu.

Informāciju lūdzu nosūtīt

Pēterim Kancānam

Palanderg. 51

S-121 47 Johanneshov
Sweden

Kāzas

Māra un Andris Jaunbērziņi viņu kāzu dienā 1981. g. 10. janvārī Melburnā. Daina un Andris dzied Saules jostas ansamblī.

Māra un Roberts Zaļumi viņu kāzu dienā 1980. g. 6. decembrī Adelaidē. Māra un Roberts ir Kanberas deju kopas Sprigulītis un Saules jostas ansambļa dalībnieki.

Bakhanāle

1981. g. 24. janvārī Sidnejā, Saules namā ap plkst. 19.30 sāka lasīties "etnografiski pareizi" grieķi un romieši – bija sarīkota bakhanāle, lai atzīmētu divu Jautrā pāra dejojātāju, Annas Majorikas un Māra Siliņa, 30. dzimšanas dienas. Netrūka gladiatoru, senatoru, ģenerāļu, Kleopatras, grieķu, abakusu pārdevēja, pat kaislīgs Nērons (vai tas bija Bakhuss?) pieteica katru atnākušo viesu. Tā kā viena bilde atvieto 1000 vārdus, lai tālāk stāsta fotografijas.

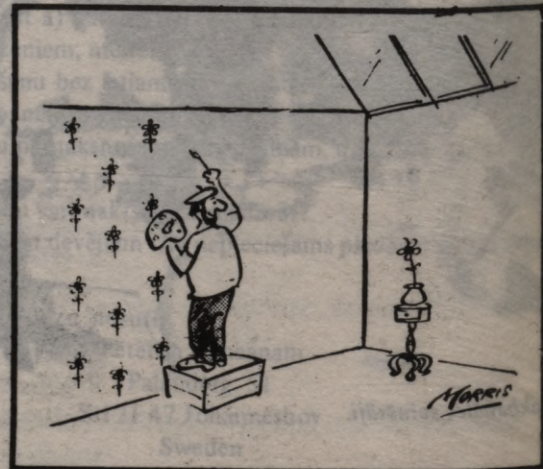
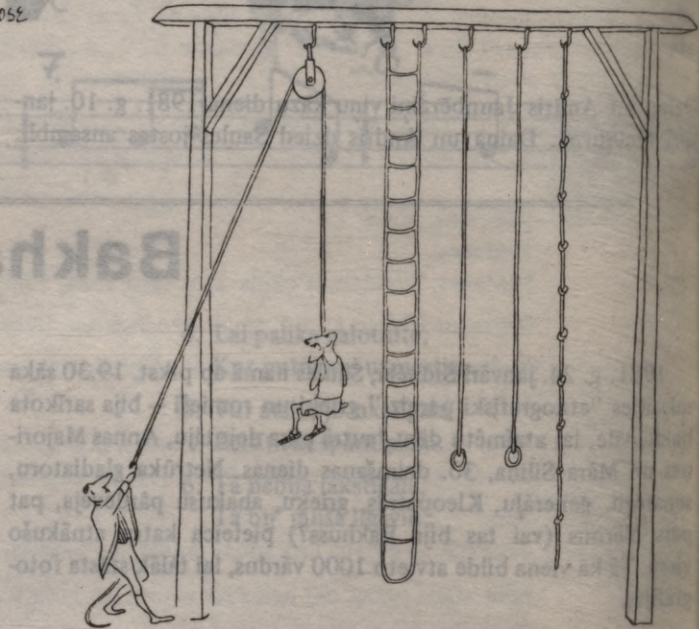
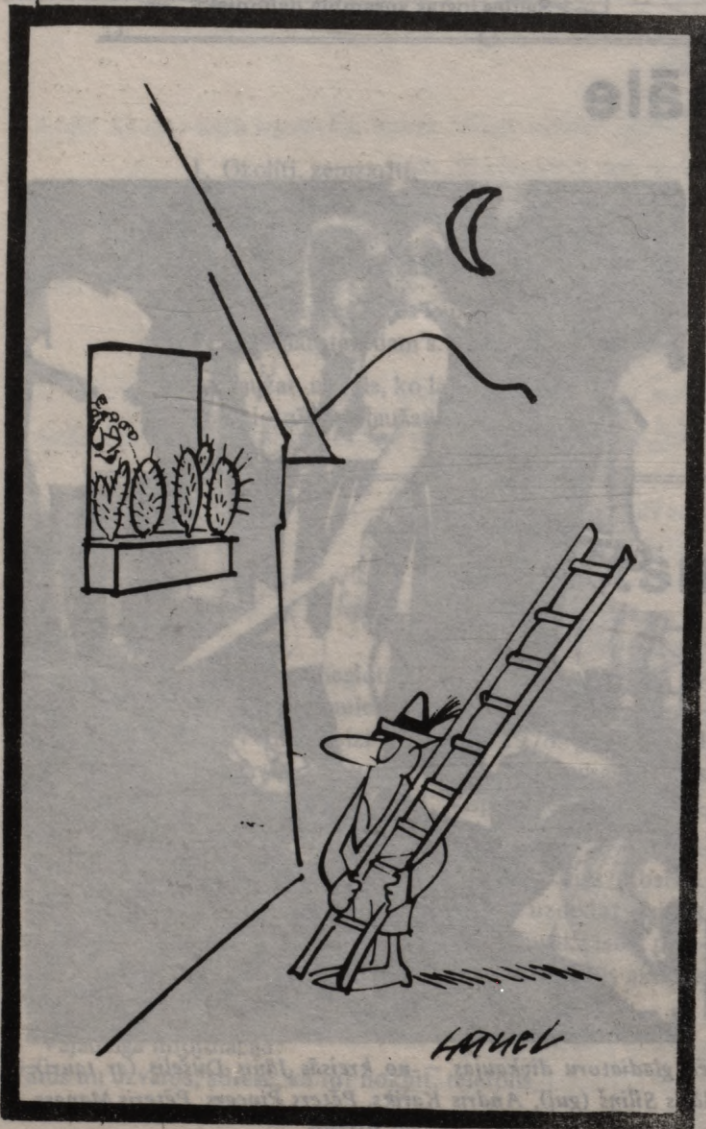
Bakhanāles svinētāji.

Pēc gladiatoru divkaujas – no kreisās Jānis Dūšēlis (ar tauri), Māris Siliņš (guļ), Andris Kariks, Pēters Pincers, Pēteris Manass, Olavs Ritenis.

šis tas itnekas.....

Kāzas

KALENDĀRS

1981. gadā

7. martā
15. martā
no 19. - 26. aprīlim
no 14. - 18. maijam
no 13. - 15. jūnijam
no 1. - 5. jūlijam
no 23. jūlija - 17. augustam
no 23. - 26. jūlijam
no 11. - 17. augustam
no 16. - 23. augustam
no 26. - 31. decembrim

Saules jostas ansambļa VASARAS ZIEDS izrāde, Sidnejā, Sutherland Civic Centre telpās.
Saules jostas ansambļa VASARAS ZIEDS izrāde, Melburnā, Monaša universitātē.
4. Globālās Daugavas Vanagu dienas, Melburnā.
1. Austrālijas latviešu jaunatnes kongress, Braifā (Bright), Viktorijā.
Austrālijas latviešu 21. teātru festivāls, Adelaidē.
Kanadas latviešu 7. dziesmu svētki, Toronto.
Eiropas vasaras skola "Rīga", Minsterē, Vācijā.
Anglijas latviešu 10. dziesmu svētki, Lesterā.
5. Vispasaules latviešu jaunatnes kongress, Straumēnos, Anglijā.
3x3 nometne, Garezeņa, ASV.
Austrālijas latviešu 31. kultūras dienas, Brisbanē.

1982. gadā

Janvārī
Janvārī
Janvārī
Maijā
Maijā un jūnijā
Jūnijā
no 1. - 5. jūlijam
no 25. - 31. jūlijam
no 21. - 29. augustam
Iemelu rudenī
no 26. - 31. decembrim

Austrālijas latviešu 14. jaunatnes kursi, Brisbanē.
Vasaras vidusskola, Adelaidē
Austrālijas latviešu gaidu un skautu jendū 15. lielā nometne.
Austrālijas latviešu 20. jaunatnes dienas, Sidnejā.
Saules jostas ansambļa turneja Amerikā.
Austrālijas latviešu 22. teātru festivāls, Melburnā.
ASV rietumkrasta 9. dziesmu svētki, Portlandē.
Eiropas latviešu 5. dziesmu svētki, Lidsā, Anglijā.
Latviešu gaidu un skautu 4. lielā nometne KĀVU GAISMA, Mičigenā, ASV.
4. latviešu jauniešu dziesmu svētki, Klīvlendē, ASV.
Austrālijas latviešu 32. kultūras dienas, Kanberā.

1983. gadā

Janvārī
Janvārī
Jūnijā
no 2. - 4. jūlijam
no 26. - 31. decembrim

Austrālijas latviešu 15. jaunatnes kursi, Kanberā.
Vasaras vidusskola, Adelaidē.
Austrālijas latviešu 23. teātru festivāls, Perfā.
ASV latviešu 7. vispārējie dziesmu svētki, Milvokos.
Austrālijas latviešu 33. kultūras dienas, Melburnā.

1984. gadā

Janvārī
Janvārī
no 26. - 31. decembrim

Austrālijas latviešu 16. jaunatnes kursi, Melburnā.
Vasaras vidusskola, Adelaidē.
6. vispasaules latviešu jaunatnes kongress, Austrālijā.
Austrālijas latviešu 34. kultūras dienas, Lonsestonā.

Peanuts

3, -

